

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk

.....

II Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk

Kommissionen

2002/345/EF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 25. april 2001 om Italiens støtte til Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato og nogle af dets datterselskaber** ⁽¹⁾ (meddelt under nummer K(2001) 1177) 1

2002/346/EF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 17. oktober 2001 om statsstøtte ydet af Tyskland til Deckel Maho Seebach GmbH** ⁽¹⁾ (meddelt under nummer K(2001) 3062) 14

2002/347/EKSF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 21. november 2001 om Frankrigs ordning vedrørende skattefri hensættelser for udenlandske filialer** ⁽¹⁾ (meddelt under nummer K(2001) 3451) 27

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 25. april 2001

om Italiens støtte til Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato og nogle af dets datterselskaber

(meddelt under nummer K(2001) 1177)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2002/345/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ⁽¹⁾ og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

(3) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra tre interesserede parter og videresendt dem til Italien med anmodning om eventuelle kommentarer.

(4) De italienske myndigheder fremsatte kommentarer ved brev af 1. februar 1999. Kommissionen anmodede om yderligere oplysninger ved brev af 9. februar og 27. august 1999.

(5) De italienske myndigheder fremsendte de ønskede oplysninger ved brev af 26. marts, 27. maj, 20. august og 29. november 1999 og 13. marts 2000. Der er afholdt flere møder med de italienske myndigheder, og der blev især fremsat udførlige oplysninger på mødet i Rom den 21. januar 2000.

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 4. august 1998 meddelte Kommissionen Italien, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, med hensyn til støtten til Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato (i det følgende benævnt »Poligrafico«) og nogle af dets datterselskaber.

(2) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte bemærkninger til den omhandlede støtte.

(6) Under proceduren blev Kommissionen underrettet om en ny støtteforanstaltning, som Italien havde gennemført som led i en mere omfattende strukturomlægningsplan. Den 3. maj 2000 besluttede Kommissionen derfor også at lade proceduren omfatte denne nye støtteforanstaltning, hvilket den meddelte Italien ved brev af 5. juli 2000.

(7) Kommissionens beslutning om at lade proceduren omfatte den nye støtteforanstaltning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, hvor Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte bemærkninger dertil.

⁽¹⁾ EFT C 133 af 13.5.1999 og EFT C 272 af 23.9.2000, s. 17.

- (8) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.
- (9) De italienske myndigheder fremsatte deres kommentarer ved brev af 3. august 2000.
- (12) Ved lov nr. 154 af 1978 fik Poligrafico bl.a. følgende yderligere opgaver:
- fremstilling af statens gangbare mønter (både i Italien og i udlandet)
  - fremstilling af special- og samlermønter.

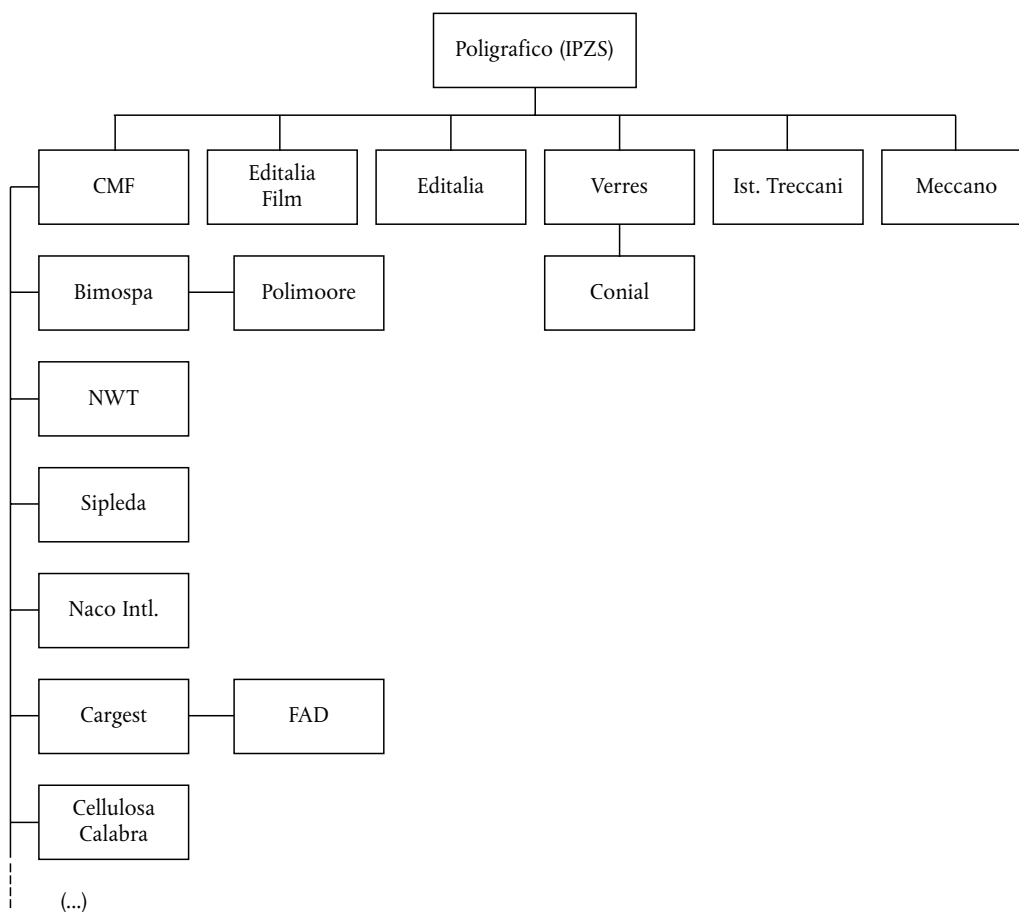
II. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGERNE

- (10) Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato blev oprettet ved lov nr. 2744 af 1928 med det formål at samle den produktion af pengeseddelpapir og almindeligt papir, som staten aftager, i ét selskab. Selskabet var i henhold til artikel 1 i ovennævnte lov et offentligt selskab under skatteministeriet. Ved lov nr. 559 af 1966 blev selskabets art og finansielle struktur ændret; det blev underlagt finansministeriet i stedet for skatteministeriet og fik pålagt følgende opgaver:
- papirproduktion (både almindeligt papir og pengeseddelpapir)
  - udgivelse af alle statens officielle dokumenter
  - udgivelse af litterære værker af national interesse
  - administration af papirproduktionsanlæg.
- (11) Ved loven fik Poligrafico finansielt set ejendomsret til de bygninger, anlæg og maskiner, som det tidligere selskab havde anvendt, og fik tilført ny kapital på 3 mia. ITL. Desuden blev den lejeafgift, som Poligrafico skulle betale staten for at benytte ovennævnte aktiver (svarende til 4 % af deres værdi), opkrævet. Samtidig fik selskabet pligt til at udbetale 90 % af sit årlige overskud til staten i form af dividende.
- (13) I 1980 fik Poligrafico tilladelse til at erhverve aktiemajoriteten i den store cellulose- og papirproducerende virksomhed, Cartiere Miliani di Fabriano SpA (i det følgende benævnt »CMF«).
- (14) Endelig bekræftede lov nr. 266 af 1988, at Poligrafico var et offentligt selskab; som offentligt erhvervsselskab under finansministeriets kontrol er det finansielt uafhængigt af staten. Selskabets ledelse udnævnes af den italienske regering.
- (15) På det tidspunkt, hvor proceduren blev indledt, var Poligrafico-koncernens hovedselskab Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato, der fungerer som både erhvervsvirksomhed og finansielt holdingselskab. Poligrafico kontrollerede direkte CMF (97,3 %), Verres SpA (i det følgende benævnt »Verres«) (55 %), Editalia SpA (i det følgende benævnt »Editalia«) (71,8 %) og Editalia Film Srl (71,4 %). Desuden havde det minoritetsandele i Istituto Enciclopedia Italiana Treccani SpA (10 %) og i Meccano SpA (0,6 %). Alt i alt bestod koncernen af 27 datterselskaber og 7 tilknyttede selskaber.
- (16) CMF kontrollerede på det tidspunkt, hvor proceduren blev indledt, en række selskaber, bl.a. Cellulosa Calabria SpA (i det følgende benævnt »Cellulosa Calabria«), Naco International SpA (i det følgende benævnt »Naco«), NWT SpA (i det følgende benævnt »NWT«) og FAD SpA. Poligrafico-koncernens struktur på det tidspunkt, hvor proceduren blev indledt, er anført i figur 1.

Figur 1

Poligrafico-koncernen

(de største selskaber) pr. 31. december 1996

(17) Efter civillovbogen, lov nr. 559/66 og lov nr. 154/78, har Poligrafico ikke pligt til at opstille et koncernregnskab; men på finansministeriets opfordring har selskabet dog siden juni 1996 opstillet et koncernregnskab (jf. figur 2).

(18) Ifølge lov nr. 559/66 stammer størsteparten af Poligraficos omsætning fra leverancer af produkter og tjenester til staten. I henhold til denne lov har Poligrafico følgende opgaver: produktion og levering af almindeligt papir og sikkerhedspapir til den offentlige administration, trykning af Den Italienske Republiks stats- og lovtidender, fremstilling af statens mønter og offentlige stem-

pler samt produkter, der skal opfylde særlige sikkerhedskrav ⁽²⁾.

(19) I 1998 bestod Poligraficos koncernomsætning af følgende:

— sikkerhedspapir	260 mia. ITL (133 mio. EUR)	30 %
— almindeligt papir	278 mia. ITL (143 mio. EUR)	31 %
— nummerplader	78 mia. ITL (40 mio. EUR)	9 %
— publikationsvirksomhed	140 mia. ITL (72 mio. EUR)	16 %
— mønter og medaljer	127 mia. ITL (65 mio. EUR)	14 %

⁽²⁾ Artikel 2 i lov nr. 559/66, ændret ved artikel 2 i DLGS nr. 166 af 1999.

- (20) Poligrafico-koncernens resultatopgørelse er anført i figur 2.

Figur 2

Poligraficos konsoliderede resultatopgørelse

(mia. ITL)

	1995	1996	1997	1998
Omsætning	1 053	998	977	883
— Driftsomkostninger ⁽¹⁾	(1 050)	(1 004)	(1 307)	(898)
Driftsresultat	3	(6)	(330)	(15)
— Finansielt resultat	13	19	2	(8)
— Ekstraordinære indtægter og udgifter	—	—	(286)	(150)
— Indkomstskatter	(11)	(8)	—	(17)
Nettoresultat	5	5	(614)	(190)

⁽¹⁾ Omfatter også nedskrivninger af aktiver og afskrivninger (232 mia. ITL i 1997 og 62 mia. i 1998).

- (21) CMF er omsætnings- og produktionsmæssigt Poligraficos største datterselskab. Det fremstiller almindeligt papir og sikkerhedspapir. Figur 3 viser selskabets vigtigste regnskabsposter.

Figur 3

CMF's konsoliderede resultatopgørelse

(mia. ITL)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Omsætning	284	347	462	404	348	350
— Driftsomkostninger	(257)	(332)	(414)	(359)	(362)	(349)
Driftsresultat	27	15	48	45	(14)	(1)
— Finansielt resultat	(34)	(36)	(45)	(43)	(37)	(20)
— Ekstraordinære indtægter og udgifter	—	22	—	(1)	(136)	(156)
— Indkomstskatter	—	—	(1)	—	—	(3)
Nettoresultat	(7)	1	2	1	(187)	(180)

- (22) I beslutningen om at indlede proceduren behandlede Kommissionen en række statsstøtteforanstaltninger til fordel for både Poligrafico og dets datterselskaber. Den nævnte især Poligraficos to bidrag på 54 mia. ITL (28 mio. EUR) og 250 mia. ITL (125 mio. EUR) til CMF's

kapitaludvidelse i henholdsvis 1996 og 1998, og den omstændighed, at priserne på de produkter og tjenester, som Poligrafico leverede staten, var højere end markedspriserne.

- (23) Efter at proceduren var indledt, vedtog den italienske regering lovdekret nr. 116 af 21. april 1999, som krævede, at Poligrafico foretog en omfattende strukturomlægning, således at det blev omlagt fra et offentligt selskab til et aktieselskab inden den 31. december 2001. Med henblik herpå var det fastsat i loven, at Poligrafico skulle gennemføre en treårig strukturomlægningsplan, som skulle rette op på koncernens finansielle soliditet og rentabilitet.

- (24) Som led i proceduren meddelte den italienske regering Kommissionen, at lov nr. 144 af 17. maj 1999 gav Poligrafico et årligt tilskud på 80 mia. ITL (40 mio. EUR) i de efterfølgende tyve år til betaling af afdrag og renter på de lån, som Poligrafico havde optaget til finansiering af ovennævnte strukturomlægningsplan.

- (25) Desuden præciserede de italienske myndigheder nærmere, hvor store beløb Poligrafico havde ydet CMF:

— 1996: kapitaludvidelse på 54 mia. ITL (28 mio. EUR)

— 1998: overtagelse af gæld på 227 mia. ITL (116 mio. EUR) og kapitaltilførsel på 30 mia. ITL (15 mio. EUR)

— 1999: kapitaltilførsel på 89 mia. ITL (46 mio. EUR).

- (26) Af disse midler overførte CMF 272 mia. ITL til Cellulosa Calabria, 25 mia. ITL til NWT og 5 mia. ITL til Naco.

- (27) Endvidere meddelte de italienske myndigheder Kommissionen, at Poligrafico i 1998 havde tilført Editalia kapital på 49 mia. ITL netto (25 mio. EUR) for at genoprette selskabets aktiekapital, der var blevet udhulet af tab.

- (28) Alle disse beløb, som Poligrafico ydede sine datterselskaber, fik det refunderet gennem de årlige bidrag fra staten. Under proceduren i denne sag er det den støtte, der blev ydet Poligrafico ved lov nr. 144 af 17. maj 1999 (80 mia. ITL over 20 år), der skal vurderes.

III. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (29) Som led i proceduren bemærkede Frankrig, at »Direction des monnaies et médailles« ikke havde deltaget i det udbud, som Kommissionen nævnte i forbindelse med indledning af proceduren, og som vedrørte fremstilling af mønter i Indien og Algeriet.
- (30) Frankrig hævdede desuden, at Verres aktiviteter på udenlandske markeder var ret begrænsede i 1997 og 1998, da selskabet ikke deltog i nogen af de udbud, som »Direction des monnaies et médailles« derimod havde deltaget i.

IV. ITALIENS KOMMENTARER

- (31) Den italienske regering har i sit svar anført følgende:
- med hensyn til Poligraficos to kapitalindskud i CMF for at forhøje selskabets kapital: i) indskuddene kan ikke betragtes som statsstøtte, da de ikke gav modtageren nogen økonomisk fordel, ii) Poligrafico handlede på samme måde som en privat investor under markedsøkonomiske forhold, iii) under alle omstændigheder ville en eventuel støtte være forenelig med fællesmarkedet som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra c)
  - med hensyn til de påståede kommercielle fordele for Poligrafico: der er ikke tale om statsstøtte, da staten aldrig har betalt Poligrafico nogen overpris for de produkter og tjenester, som selskabet har leveret.
- (32) Hvad angår punkt i) hævder de italienske myndigheder, at den kapital, som Poligrafico indskød i CMF, ikke falder ind under artikel 87, stk. 1, da den ikke gav modtageren økonomiske fordele. De fremfører, at CMF overdrog de to kapitalindskud fuldt ud til sine datterselskaber Cellulosa Calabra, Naco og NWT til finansiering af deres strukturomlægning. Da midlerne er blevet overdraget Cellulosa Calabra, Naco og NWT, opnåede CMF ifølge de italienske myndigheder ingen økonomiske fordele derved, da selskabet kun fungerede som formidler.
- (33) Den italienske regering fremfører, at de midler, som CMF overførte til Cellulosa Calabra, Naco og NWT, ikke skal betragtes som statsstøtte, da disse selskaber aldrig har drevet virksomhed på markedet, og de pågældende foranstaltninger derfor ikke kunne fordreje konkurrence-

vilkårene og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Under alle omstændigheder er Cellulosa Calabra og Naco blevet solgt til private investorer, mens NWT er blevet afviklet.

- (34) Desuden ii) har de italienske myndigheder udtalt, at Poligrafico gennem de omdiskuterede kapitalindskud handlede på samme måde som en privat investor, fordi selskabet indskød de midler, der var nødvendige for at omstrukturere et af sine datterselskaber, for at opretholde værdien af sin investering.
- (35) Under alle omstændigheder iii) mener de italienske myndigheder, at de pågældende foranstaltninger, hvis Kommissionen skulle betragte dem som statsstøtte, falder ind under undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra c), da de tog sigte på omstrukturering af en kriseramts virksomhed.
- (36) Med hensyn til de kommercielle fordele, som Kommissionen mener, at Poligrafico har opnået gennem en overpris på de produkter og tjenester, selskabet har leveret staten, bestrider de italienske myndigheder, at der overhovedet har været tale om en sådan foranstaltning, og præciserer, at prisen på de produkter og tjenester, der leveres til staten, fastsættes af et udvalg under den myndighed, der har ansvaret for leverancer til alle offentlige myndigheder (»Provveditorato Generale dello Stato«).
- (37) Ifølge de italienske myndigheder fastsætter dette udvalg prisen på grundlag af såvel prisen på tilsvarende produkter og tjenester på markedet som Poligraficos produktionsomkostninger. Derfor mener Italien ikke, at der er betalt nogen overpris til Poligrafico.
- (38) Med hensyn til de midler, der blev tildelt Poligrafico ved lov nr. 144 af 17. maj 1999, og som ikke var omfattet af Kommissionens beslutning om indledning af proceduren, udtaler den italienske regering, at de indgår i en omfattende strukturomlægningsplan for Poligrafico-koncernen, og at der derfor er tale om støtte, som er forenelig med fællesmarkedet efter artikel 87, stk. 3, litra c).
- (39) Endelig udtaler den italienske regering, at de midler, som Poligrafico ydede Editalia, tog sigte på omstrukturering af selskabet og derfor skal betragtes som støtte, der er forenelig med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).
- (40) De italienske myndigheder fremsatte de samme argumenter med hensyn til udvidelsen af proceduren.

V. VURDERING AF FORANSTALTNINGERNE

- (41) I den foreliggende sag må det fastslås, om den kapital, som Poligrafico har indskudt i sine datterselskaber, og ovennævnte kommercielle fordele:

- ydes af staten eller ved hjælp af statsmidler
- kan fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner
- påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne

og derfor skal betragtes som støtte efter traktatens artikel 87, stk. 1.

Statsmidler

- (42) De midler, der blev tildelt Poligrafico ved lov nr. 144 af 17. maj 1999, stammer direkte fra statsbudgettet og må derfor klart betragtes som statsmidler som omhandlet i artikel 87, stk. 1.

Begunstigelse af visse virksomheder

- (43) Kommissionen er af den opfattelse, at enhver finansiel foranstaltning, som staten gennemfører til fordel for en bestemt virksomhed, og som på forskellig måde reducerer de omkostninger, som virksomheden normalt selv skal afholde, skal betragtes som statsstøtte efter artikel 87.
- (44) De midler, som Poligrafico fik tildelt ved lov nr. 144 af 1999 (80 mia. ITL over 20 år), giver selskabet mulighed for at betale afdrag og renter på de lån, der er optaget til finansiering af strukturomlægningen. I praksis sættes Poligrafico i stand til at optage lån, der hverken skal tilbagebetales eller forrentes. De lån, som Poligrafico kan optage, og som ikke skal tilbagebetales, kan anslås til ca. 1 100 mia. ITL (568 mio. EUR).
- (45) Lån er en nødvendig finansieringsform for virksomhederne, da de herigennem kan skaffe sig midler til dækning af driftsomkostninger, investeringer eller ekstraordinære transaktioner, som f.eks. virksomhedsovertagelser. Da virksomhederne skal tilbagebetale lånene til markedsrente, tvinger det dem til at kræve større afkast af deres investeringer, for at de kan tilbagebetale lånene og sikre aktionærerne et tilfredsstillende udbytte.

- (46) I det foreliggende tilfælde får Poligrafico et lån, som ikke skal tilbagebetales, da staten vil tilbagebetale det over de næste 20 år. Det er derfor klart, at den pågældende foranstaltning reducerer de omkostninger, som Poligrafico skulle afholde, hvis der var tale om en normal erhvervsvirksomhed, som ikke fik statsstøtte.

- (47) De midler, der tildeles Poligrafico ved lov nr. 144 af 1999, favoriserer denne virksomhed i forhold til dens konkurrenter, der ikke er omfattet af den samme foranstaltning, og dette betyder, at Poligrafico opnår en økonomisk fordel som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 1.

- (48) De italienske myndigheder fremfører, at Poligrafico vil anvende en del af lånet til dækning af den gæld, det har pådraget sig i forbindelse med sit kapitalindskud i CMF (370 mia. ITL — 190 mio. EUR) og Editalia (49 mia. ITL — 25 mio. EUR). CMF har på sin side anvendt størstedelen af de midler, det har modtaget, til at indskyde kapital i en række datterselskaber, nemlig Cellulosa Calabro (272 mia. ITL), Naco (5 mia. ITL) og NWT (25 mia. ITL). Ifølge de italienske myndigheder skal de midler, der er ydet Poligrafico, dog ikke betragtes som statsstøtte, da de blot er videregivet til CMF, der igen har overført dem til Cellulosa Calabro, Naco og NWT. Da sidstnævnte selskaber kun havde en meget begrænset omsætning — hvis de overhovedet havde nogen omsætning — kan der ikke være tale om konkurrencefordrejninger i dette tilfælde.

- (49) Kommissionen deler ikke denne opfattelse. Poligrafico opererer som en integreret koncern, der driver produktionsvirksomhed enten direkte eller gennem datterselskaber. Selv om CMF er adskilt fra Poligrafico, tilhører det dog den samme koncern og skal i forbindelse med den igangværende procedure anses for at være en del af en enkelt koncern. Ud over at CMF er et integreret produktionselskab, fungerer det nemlig også som subholding for Poligrafico med kapitalinteresser i over 15 selskaber.

- (50) De midler, der er ydet Poligrafico, skal derfor anses for at være bestemt til hele koncernen, uanset om de begunstiger Poligraficos, CMF's eller et andet datterselskabs produktion af bestemte produkter eller levering af bestemte tjenester.

- (51) Når Kommissionen skal fastslå, om de pågældende foranstaltninger har givet modtagerne en økonomisk fordel, som omhandlet i artikel 87, skal den derfor anvende det

markedsøkonomiske investorprincip på de midler, som staten har ydet Poligrafico, da de også omfatter de midler, som Poligrafico selv har ydet sine datterselskaber til finansiering af deres omstrukturering.

(52) I denne forbindelse skal det undersøges, om de midler, som Poligrafico har modtaget, er ydet efter det markedsøkonomiske investorprincip ⁽³⁾. Hvis ikke dette er tilfældet, indebærer foranstaltningerne en økonomisk fordel for modtageren, som kan anvende de pågældende midler til finansiering af omkostninger og investeringer uden at skulle optage lån i finansieringsinstitutter eller sikre et rimeligt afkast af de pågældende midler.

(53) Ifølge det markedsøkonomiske investorprincip indebærer en finansiel transaktion mellem en stat og en offentlig virksomhed statsstøtte, når den ikke ville være gennemført af en privat investor, der opererer under markedsøkonomiske forhold. Der må især formodes at foreligge statsstøtte, »hvor selskabets finansielle situation, navnlig gældens struktur og størrelse, er af en sådan art, at det ikke synes berettiget at forvente et normalt afkast (i form af udbytte eller værdistigninger) af den investerede kapital inden for en rimelig frist« ⁽⁴⁾.

(54) Som det fremgår af figur 2 og 3, befandt både Poligrafico og CMF sig i en vanskelig økonomisk situation på det tidspunkt, hvor de modtog midlerne fra deres respektive aktionærer. Hvad Poligrafico angår, viser figur 2, at dets økonomiske situation var blevet stadig mere alvorlig: Driftsresultatet var allerede blevet negativt i 1996 og var blevet betydeligt forværret i 1997. Selv når man ser bort fra engangsafskrivningerne i 1997, bemærker man, at driftsresultatet (der kan sidestilles med resultatet af »industriaktiviteterne«) udviste et underskud på ca. 100 mia. ITL. Til trods for den væsentlige forbedring, der kunne registreres i 1997, var selskabets driftsrentabilitet fortsat negativ.

(55) Det kan desuden bemærkes, at Poligraficos nettoformue var negativ i både 1997 og 1998. Under normale forhold kan selskaber med en negativ nettoformue ikke opretholde driften.

(56) Den samme begrundelse kan anvendes på CMF, mutatis mutandis. Som det fremgår af figur 3, oplevede selskabet et pludseligt fald i omsætningen og et negativt drifts-

resultat i både 1997 og 1998. I disse år led CMF betydelige tab, som helt udhulede dets kapital. Det skyldtes udelukkende Poligraficos kapitalindskud, at selskabet kunne opretholde driften. I betragtning af CMF's seneste resultatopgørelse, finansielle struktur og økonomiske udsigter er det derfor klart, at Poligrafico ikke kunne forvente et investeringsafkast, der ville være acceptabelt for en privat investor.

(57) På denne baggrund kunne staten ikke med rimelighed forvente et normalt afkast af sin investering i virksomheden. De finansielle midler, der blev ydet Poligrafico, må derfor anses for at indebære økonomiske fordele for støttemodtageren, som omhandlet i artikel 87. Hvis de påvirkede samhandelen mellem medlemsstaterne, ville de også skulle betragtes som statsstøtte efter EF-traktatens artikel 87.

Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

(58) Den tredje forudsætning for, at en bestemt statsforanstaltning er omfattet af artikel 87, er, at den påvirker eller vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. I det foreliggende tilfælde er det nødvendigt at vurdere virkningerne på samhandelen mellem medlemsstaterne, fordi Poligrafico og dets datterselskaber, som Kommissionen anførte ved indledningen af proceduren, opererer i forskellige sektorer — produktion af cellulose og papir, møntfremstilling og publikationsvirksomhed, der er konkurrenceudsatte sektorer, hvor der er en betydelig samhandel inden for Fællesskabet.

(59) Desuden anførte Kommissionen udtrykkeligt ved indledningen af proceduren, at der i ovennævnte sektorer, hvor Poligrafico opererer, er en faktisk eller potentiel samhandel mellem medlemsstaterne. Den påpegede især fremstilling af mønter, levering af papir til administrative formål og publikationsvirksomhed. Kommissionen fastholder, at statsstøtten til Poligrafico eller dets datterselskaber ændrer eller truer med at ændre samhandelen mellem medlemsstaterne.

(60) Desuden bemærker Kommissionen, at statsstøtte ifølge Domstolen ikke behøver at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne direkte for at falde ind under artikel 87. Det er tilstrækkeligt, at foranstaltningerne styrker

⁽³⁾ Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 92 og 93 og af artikel 5 i Kommissionens direktiv 80/723/EF på offentlige virksomheder i fremstillingssektoren (EFT C 307 af 13.11.1993, s. 3, del III).

⁽⁴⁾ Ibid., punkt 16.

modtagerens stilling i konkurrencen med andre virksomheder inden for samhandelen ⁽⁵⁾. Dette er netop tilfældet med Poligraficos konkurrenter, men også med andre virksomheder, der opererer inden for møntfremstilling, publikationsvirksomhed og trykning.

- (61) Det kan derfor konkluderes, at de pågældende foranstaltninger også opfylder tredje betingelse som omhandlet i betragtning 31 og derfor skal betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1.

Forenelighed med fællesmarkedet

- (62) Når Kommissionen har fastslået, at de pågældende foranstaltninger skal betragtes som statsstøtte efter artikel 87, stk. 1, skal den vurdere, om de kan erklæres forenelige med fællesmarkedet efter EF-traktatens relevante bestemmelser.

- (63) Artikel 87, stk. 2, kan udelukkes, fordi de pågældende foranstaltninger ikke er støtte af social karakter til enkelte forbrugere eller støtte med det formål at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer.

- (64) Med hensyn til artikel 87, stk. 3, litra a), og den del af artikel 87, stk. 3, litra c), der vedrører regioner, skal det bemærkes, at støtten ikke tager sigte på at fremme udviklingen af bestemte regioner, da Poligrafico som koncern er til stede i mange forskellige geografiske områder. Støtten tager heller ikke sigte på at fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, som omhandlet i artikel 87, stk. 3, litra b).

- (65) I betragtning af de pågældende foranstaltningers art kan undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra d), heller ikke anvendes.

- (66) Det må konkluderes, at de pågældende støtteforanstaltninger kun kan være omfattet af undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra c). Ud fra denne synsvinkel skal Kommissionen vurdere støtteforanstaltningernes forenelighed på grundlag af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ⁽⁶⁾, da proceduren blev indledt i 1998 med hensyn til støtte, der var ydet indtil dette tidspunkt.

Ifølge disse retningslinjer skal en strukturomlægningsplan for at kunne godkendes af Kommissionen opfylde følgende generelle betingelser:

- i) planen skal genoprette virksomhedens rentabilitet på lang sigt
- ii) planen skal forhindre, at støtten medfører konkurrencefordrejninger
- iii) støtten skal stå i forhold til omstrukturingsomkostningerne og -fordelene
- iv) planen skal gennemføres fuldt ud
- v) planens gennemførelse skal kontrolleres af Kommissionen.

- (67) Kommissionen kan kun fastslå, at støttens virkninger ikke strider mod den fælles interesse, og godkende foranstaltningen i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), hvis alle ovennævnte betingelser er opfyldt.

- (68) Med henblik herpå fremlagde de italienske myndigheder en omfattende strukturomlægningsplan for både Poligrafico-koncernen og CMF, der var koncentreret om følgende tre hovedpunkter:

- koncentration af Poligrafico-koncernens aktiviteter omkring dens kernevirksomhed, nemlig levering af produkter og tjenester til den offentlige administration, og dermed afskaffelse af dens »eksterne« aktiviteter
- privatisering/afvikling af størstedelen af Poligraficos datterselskaber, af CMF og af størstedelen af CMF's datterselskaber
- omkostningsreduktion gennem øget intern effektivitet og omstrukturering.

- (69) Poligrafico mener, at det kan genoprette sin rentabilitet i 2002 og allerede opnå tilfredsstillende cash flows i 1999 og 2000, som det fremgår af figur 4.

⁽⁵⁾ Sag 730/79, Philip Morris mod Kommissionen, Sml. 1980, s. 2671.

⁽⁶⁾ Fællesskabets retningslinjer for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12).

Figur 4

Poligraficos strukturomlægningsplan

(mia. ITL)

	1998	1999	2000	2001	2002	Reference- år ⁽¹⁾
Omsætning	870	850	800	760	752	752
— driftsomkostninger	(850)	(820)	(740)	(680)	(650)	(640)
Driftsresultat	20	30	60	80	102	112
Resultat af den ordinære drift	(30)	(21)	9	20	40	48
Cash flow	2	12	35	55	n.d.	n.d.

⁽¹⁾ Undtagen fremstilling af euroen.

(70) Ovennævnte resultater skal opnås ved en drastisk nedskæring på næsten 50 % i virksomhedens driftsomkostninger, især personaleomkostningerne, og ved en omfattende intern reorganisering samt indstilling af Poligraficos produktion af en række produkter og tjenester til afsætning på markedet. F.eks. er man allerede begyndt at afvikle produktionsanlæggene for almindeligt papir og kuverter. Omsætningsmæssigt (i 1997) svarer dette til en nedgang på ca. 170 mia. ITL (ca. 87 mio. EUR) om året.

(71) Når planen er gennemført, vil Poligraficos produktion være koncentreret om følgende to produktkategorier:

- produkter og tjenester til den offentlige administration, hvor de offentlige myndigheder kræver bestemte kvalitets- og sikkerhedskriterier overholdt for at forhindre efterligning, skabe tillid osv. (kategori a)). Denne kategori omfatter pas, personlige identitetspapirer, lotterisedler, statsobligationer, den italienske stats tidende samt møntfremstilling for centralbanken. Det anslås, at disse produkter udgør 85 % af virksomhedens omsætning, når strukturomlægningsplanen er gennemført. Det er klart, at konkurrencen om disse produkter er meget begrænset på grund af produkternes art
- produkter, der er bestemt til den offentlige administration, men som ikke kræver de samme strenge sikkerhedsforanstaltninger som produkterne under kategori a). Denne kategori omfatter bl.a. skattedokumenter, valgkort osv. (kategori b)). Når strukturomlægningsplanen er gennemført, skulle produkterne under kategori b) tegne sig for de resterende 15 % af Poligraficos omsætning.

(72) Da Poligrafico indstiller produktionen af alle sine nuværende »kommercielle« produkter, omfatter planen lukning af alle nuværende produktionsanlæg og samling af

produktionen i et enkelt nyt anlæg, hvorved man opnår større effektivitet og en højere produktkvalitet. Der vil kun være behov for et særskilt anlæg til møntfremstillingen.

(73) Desuden omfatter planen salg af alle Poligraficos datterselskaber bortset fra Verres og Editalia. Verres vil blive opretholdt til produktion af råmaterialer til møntfremstillingen, mens Editalia har stor betydning inden for publikationsvirksomhed, der kan være nyttig for Poligraficos hovedaktiviteter. Planen giver desuden mulighed for også at afhænde disse datterselskaber senere.

(74) Det skal bemærkes, at strukturomlægningsplanen også omfatter en betydelig prisnedsættelse for de produkter og tjenester, som Poligrafico leverer til den offentlige administration. Dette forventes at have reduceret koncernens omsætning med 90 mia. ITL, når planen er gennemført, i forhold til produktionstillene for 1997.

(75) Ud fra et organisatorisk synspunkt medfører strukturomlægningsplanen en gennemgribende nedskæring i Poligraficos personale fra 5 302 i 1997 til 2 650 i 2002 og 2 550 i referenceåret, når hele produktionen er blevet koncentreret på et enkelt anlæg. Planen medfører desuden en nedskæring af enhedslønomsætningerne ved ændring af nogle retlige aspekter i ansættelseskontrakten og udskiftning af ældre, dyrere ansatte med unge, der er billigere. Nedskæringen i arbejdsstyrken kombineret med nedskæringen i enhedslønomsætningerne betyder et samlet fald i virksomhedens personaleomkostninger fra 475 mia. ITL (244 mio. EUR) i 1997 til 228 mia. ITL (117 mio. EUR) i referenceåret.

(76) Det skal bemærkes, at personalet pr. 30. juni 2000 allerede var blevet nedskåret med ca. 1 850 til 3 130, dvs. hurtigere end fastsat i planen.

(77) Ifølge planen vil de samlede omkostninger ved finansieringen af ovennævnte foranstaltninger andrage ca. 1 400 mia. ITL (720 mio. EUR) i perioden 1999-2002, og heraf er 600 mia. ITL afsat til finansiel omstrukturering af Poligrafico, 430 mia. ITL til sammenlægningen af produktionsanlæggene til et enkelt og 370 mia. ITL til dækning af de sociale omkostninger ved afskedigelse af personale. Poligrafico skal bidrage med 300 mia. ITL til finansieringen af denne plan, nemlig 120 mia. ITL fra

- salg af aktiver og datterselskaber, 100 mia. ITL fra cash flows for den pågældende periode og 80 mia. ITL fra nedskæring i driftskapitalen.
- (78) De resterende 1 100 mia. ITL vil, som anført i betragtning 44, blive fremskaffet ved lån, som staten afdrager og forrenter.
- (79) Endelig skal det bemærkes, at Poligrafico vil indføre et analytisk regnskabssystem, der giver mulighed for at adskille omkostninger og indtægter i forbindelse med produkter, der udelukkende sælges til den offentlige administration, og de produkter, der eventuelt sælges på markedet. Herved fjernes risikoen for, at støtten til Poligraficos aktiviteter som leverandør til den offentlige administration omdirigeres til aktiviteter, som Poligrafico måtte beslutte at konkurrere om på markedet.
- (80) Hovedelementet i Poligraficos omstrukturering bliver reduktionen i driftsomkostningerne (på ca. 200 mia. ITL i den pågældende periode) gennem nedskæring af personalet, rationalisering af produktionen og andre organisatoriske indgreb. Gennemførelsen af disse foranstaltninger afhænger af viljen hos selskabets ledelse og ikke af en gunstig udvikling i markedsvilkårene.
- (81) Det fremgår af figur 4, at de foranstaltninger, som strukturuomlægningsplanen for Poligrafico omfatter, vil gøre det muligt at genskabe rentabiliteten fra 2001. Poligrafico vil allerede i 2000 få en rimelig cash flow, som vil gøre det muligt for det også at finansiere en del af de resterende strukturuomlægningsforanstaltninger. Det skal desuden bemærkes, at disse resultater søges opnået udelukkende gennem interne strukturuomlægningsforanstaltninger uden hensyn til, om markedsvilkårene er gunstige. Betingelsen under i) er derfor opfyldt.
- (82) Samtidig med Poligraficos omstrukturering omfatter de italienske myndigheders plan også en gennemgribende omstrukturering af CMF for at privatisere dette selskab hurtigst muligt. Da CMF er Poligraficos største datterselskab, bør der foretages en undersøgelse af omstrukturen, inden det privatiseres.
- (83) Strukturuomlægningsplanen for CMF omfatter følgende foranstaltninger, der skal gennemføres på tre år:
- ændring af produktionsprogrammet til produkter med større værditilvækst, såsom sikkerhedspapir
  - indstilling af aktiviteterne inden for selvkopierende papir
  - modernisering af energiforsyningsanlæggene, der tegner sig for en stor del af driftsomkostningerne
  - omlægning af den kommercielle struktur og marketingsystemet
  - personalenedskæring.
- (84) Planen omfatter desuden salg af størstedelen af CMF's datterselskaber og mindre vigtige aktiviteter. Med hensyn til de virksomheder, der skal afhændes, skal det erindres, at CMF allerede har solgt et datterselskab, der led betydelige tab, nemlig Cellulosa Calabra. Som nævnt under betragtning 48 fastholder de italienske myndigheder, at støtten til dette selskab og til Naco og NWT skal undersøges særskilt. Kommissionen mener af ovennævnte årsager, at disse selskaber, der alle har en meget beskednen omsætning og produktion, falder ind under CMF's aktiviteter inden for papir- og celluloseproduktion.
- (85) Det skal dog understreges, at CMF's vanskeligheder fortrinsvis skyldes Cellulosa Calabra, Naco og NWT. Især skulle Cellulosa Calabra, som har modtaget 90 % af de midler, som CMF har udbetalt til sine datterselskaber, være et anlæg til papirproduktion i Calabrien, der er en dårligt stillet mål 1-region, og produktionen skulle foregå ved en specialproces, der tager sigte på at reducere anvendelsen af træ og den forurening, som skyldes chlorbaserede produktionsprocesser. Til trods for enorme investeringer og en betydelig arbejdskraft nåede selskabet aldrig op på et betydeligt produktionsniveau, men foretog kun produktions- og marketingafprøvnin-ger. Det skal bemærkes, at selskabets omsætning i første halvår 1998, dvs. før privatiseringen, kun var på 140 mio. ITL (72 000 EUR). Selskabet blev afhændet ved offentligt udbud til en gruppe investorer, som afviklede alle papirproduktionsanlæg og benyttede industrianlægget til elproduktion. Der er derfor ingen grund til at undersøge en eventuel strukturuomlægningsplan for Cellulosa Calabra.
- (86) Det samme gælder for Naco og NWT. Begge selskaber skulle indføre nye processer til produktion af papir og tilsvarende produkter. Naco's omsætning i 1997, før privatiseringen, var kun på 170 mio. ITL (86 000 EUR), mens NWT's omsætning i 1998 var lidt under 1 500 mio. ITL (770 000 EUR). Også disse to datterselskaber

er allerede afhændet til private investorer ved offentligt udbud. Overskuddet, 8 % og 2 % af de midler, som CMF havde udbetalt til sine datterselskaber, blev anvendt til dækning af tidligere tab.

- (87) Planen for CMF omfatter fortsat afhændelse og lukning af de fleste af dets datterselskaber. Foruden ovennævnte salg af Cellulosa Calabra, Naco og NWT har CMF f.eks. også solgt Polimoore SpA og FAD SpA, mens Cargest SpA og Cogest SpA er blevet afviklet.
- (88) Produktionsanlægget Cerreto Castello tilhørende Fabriano Soft er også blevet solgt, mens CMF's produktionsanlæg for selvkopierende papir er blevet lukket.
- (89) Desuden omfatter planen en række foranstaltninger med henblik på repositionering af selskabet, når det gælder produkter og distributionskanaler, samt øge dets effektivitet til samme niveau som konkurrenternes. En af disse foranstaltninger er nedskæring i arbejdskraften fra de nuværende 970 til ca. 600 (– 40 %).
- (90) Gennemførelsen af disse foranstaltninger skulle betyde et vendepunkt for selskabet. CMF skulle nemlig kunne opnå et driftsoverskud på 60 mia. ITL (31 mio. EUR) i 2002 mod et tab på 1 mia. ITL (0,5 mio. EUR) i 1998, som det fremgår af figur 5.

Figur 5

CMF's strukturomlægningsplan

(mia. ITL)

	1997	1998	2000	2001	2002
Omsætning	348	350	...	...	418
— driftsomkostninger	(362)	(351)	...	...	(358)
Driftsresultat	(14)	(1)	...	...	60
Nettoresultat	(187)	(181)	...	...	34

- (91) Som led i denne plan vil CMF blive privatiseret i overensstemmelse med strukturomlægningsplanen for dets aktionær Poligrafico, og salgsproceduren er allerede indledt.
- (92) Som anført i betragtning 67 skal Kommissionen vurdere, om den strukturomlægningsplan, som de italienske myndigheder har fremlagt, opfylder de fem betingelser i Fællesskabets rammebestemmelser for støtte på dette område.

- (93) Den første betingelse er, at foranstaltningerne på grundlag af en realistisk vurdering af markedsvilkårene skal give mulighed for at genoprette virksomhedens rentabilitet på lang sigt inden for et rimeligt tidsrum.

- (94) Kommissionen bemærker desuden, at det for CMF er fastsat, at strukturomlægningen skal gøre virksomheden rentabel i 2002. I referenceåret 2002 forventes CMF's cash flow at blive på ca. 60 mia. ITL, hvilket er tilstrækkeligt til dækning af selskabets drift og investeringer. En stor del af strukturomlægningen muliggøres af CMF's foranstaltninger for at øge effektiviteten og nedsættelsen af dets driftsomkostninger. Det forventes f.eks., at personaleomkostningerne falder fra 75 mia. ITL i 1997 til 45 mia. ITL i 2002 (– 40 %). Disse foranstaltninger er fortrinsvis afhængige af viljen hos selskabets ledelse og ikke af eksterne markedsvilkår.

- (95) Endvidere tager Kommissionen til efterretning, at de italienske myndigheder har givet tilsagn om at privatisere CMF snarest muligt som led i strukturomlægningsplanen for Poligrafico. Kommissionen mener, at private investorer deltagelse vil styrke selskabets rentabilitetsudsigter.

- (96) Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Poligrafico allerede har udpeget konsulenten til salg af CMF, og at privatiseringen snart vil blive påbegyndt.

- (97) Kommissionen tager til efterretning, at de italienske myndigheder har givet tilsagn om at gennemføre ovennævnte strukturomlægningsplan fuldt ud efter den anførte tidsplan og fra 30. juni 2001 at fremlægge halvårslige rapporter om, hvorledes arbejdet skrider frem.

- (98) Den anden betingelse er, at man skal forhindre, at tildeling af støtte får konkurrencefordrejende virkninger. Statsstøtte til en virksomhed skaber principielt konkurrencefordrejninger, fordi den økonomisk set stiller virksomheden bedre end konkurrenterne. En sådan virkning skal derfor opvejes af nedskæringer i produktionskapaciteten.

- (99) I den foreliggende sag viser strukturomlægningsplanen, at Poligrafico vil nedskære sin produktionskapacitet betydeligt. Som anført ovenfor vil selskabet især indstille alle sine nuværende aktiviteter inden for den kommercielle sektor og kun beskæftige sig med produkter og tje-

nester til den offentlige administration. Ifølge tallene for 1998 medfører dette en produktionsnedgang på ca. 170 mia. ITL i forhold til en samlet omsætning på 977 mia. ITL (17 %).

strengt nødvendigt for at finansiere genoprettelsen af rentabiliteten, og må derfor ikke anvendes til aggressive, markedsfordrejende aktiviteter, undtagen i det omfang det er nødvendigt for at gøre virksomheden rentabel.

- (100) Desuden skal Poligrafico sælge de fleste af sine datterselskaber, især CMF, som er langt den største virksomhed målt i produktionskapacitet og omsætning. Som det fremgår af figur 4, vil Poligraficos omsætning falde til 752 mia. ITL i 2002 i forhold til 998 mia. ITL i 1996 og især i forhold til koncernomsætningen på 1 530 mia. ITL i 1996. Dette betegner en nedskæring på ca. 25 % for Poligrafico selv og på 50 % for koncernen som helhed. Selv om Verres og Editalia fortsat vil indgå i koncernen, er der under alle omstændigheder tale om en betragtelig kapacitetsnedskæring.
- (101) Som nævnt ovenfor vil Poligrafico desuden lukke sine nuværende tre produktionsanlæg og koncentrere aktiviteten i et enkelt nyt anlæg, og dette kunne også medføre en betydelig nedskæring i koncernens disponible produktionskapacitet.
- (102) Kommissionen bemærker også, at CMF vil foretage en betydelig personalenedskæring (- 40 %) og omstrukturere produktionsanlæggene med en deraf følgende betydelig nedskæring i produktionskapaciteten. Selskabet vil især lukke sit nye Rocchetta-anlæg, der blev oprettet fra 1991 til 1993, og som har en potentiel kapacitet på 150 000-200 000 ton. CMF vil benytte anlægget som logistisk terminal og vil gradvis nedsætte sin nuværende produktion: også denne foranstaltning vil medføre en yderligere nedskæring i den potentielle produktionskapacitet.
- (103) Kommissionen konstaterer derfor, at Poligrafico på grundlag af den plan, som de italienske myndigheder har fremlagt, allerede har nedskåret og fortsat vil nedskære sin produktionskapacitet betydeligt ved at samle sine produktionsanlæg og sælge de fleste af sine datterselskaber, især CMF. Kommissionen fastslår derfor, at støtten til Poligrafico ikke medfører konkurrencefordrejninger, hvis foranstaltningerne i strukturomlægningsplanen gennemføres som fastsat. Anden betingelse er derfor opfyldt.
- (104) Den tredje betingelse er, at støtten skal stå i forhold til omkostningerne og fordelene ved strukturomlægningen. For at statsstøtten kan erklæres forenelig med fællesmarkedet, skal den være begrænset til det minimum, der er
- (105) Som anført i betragtning 77 skulle de samlede finansielle omkostninger ved strukturomlægningsplanen være på 1 400 mia. ITL. Poligrafico bidrager betydeligt til finansieringen af planen gennem sin cash flow (100 mia. ITL i hele perioden), der stammer fra rationaliseringsforanstaltninger gennem salg af aktiver og datterselskaber (120 mia. ITL) og ved nedskæring af driftskapitalen.
- (106) Det fremgår af de italienske myndigheders oplysninger, at Poligraficos bidrag skal anvendes til nedskæring af selskabets gæld, til genoprettelse af dets nettokapital, til finansiering af strukturomlægningen og til dækning af de sociale omkostninger ved afskedigelse af arbejdskraft.
- (107) Sidst i 1998 havde Poligrafico en negativ nettokapital på ca. 600 mia. ITL (308 mio. EUR) som følge af tab i 1997 og 1998. Disse tab skyldtes for en stor dels vedkommende afskrivninger og behovet for at tilføre datterselskaberne, især CMF, kapital. Kommissionen er af den opfattelse, at statsstøtten til Poligrafico er begrænset til det minimum, der er strengt nødvendigt for at dække omkostningerne ved dens finansielle, organisationsmæssige og industrielle strukturomlægning.
- (108) Som nævnt ovenfor vil Poligrafico anvende statsmidlerne sammen med sine egne midler til dækning af de sociale omkostninger ved afskedigelse af personale (370 mia. ITL), til omstrukturering af sine produktionsanlæg (430 mia. ITL — 221 mio. EUR) og til genoprettelse af sin kapital (600 mia. ITL — 308 mio. EUR). Når planen er gennemført, vil Poligrafico have en solid finansiell struktur med et normalt gældsætningsniveau i forhold til selskabskapitalen.
- (109) Kommissionen mener derfor, at støtten til Poligrafico står i forhold til omkostningerne ved strukturomlægningen og ikke tilfører for store midler, der kan anvendes til finansiering af aggressive kommercielle aktiviteter. Kommissionen bemærker i denne forbindelse, at Poligrafico vil indføre et særskilt regnskabssystem, således at omkostninger og indtægter i forbindelse med salg af produkter til staten holdes adskilt fra omkostninger og indtægter i forbindelse med produkter, der sælges til

kunder i den private sektor. Dette bidrager yderligere til at undgå, at midlerne overføres til de (begrænsede) kommercielle aktiviteter, der er tilbage, når strukturomlægningsplanen er gennemført.

- (110) Kommissionen mener derfor ikke, at støtten har givet Poligrafico og CMF yderligere likviditet, der ikke er forbundet med strukturomlægningen, og som kan anvendes til finansiering af aggressive kommercielle aktiviteter og nye investeringer, der ikke er nødvendige for strukturomlægningen.
- (111) Med hensyn til tredje betingelse er det allerede anført i de foregående afsnit, at støttemodtagerne bidrager væsentligt til finansieringen af strukturomlægningen. Poligrafico vil som allerede nævnt deltage i vid udstrækning i strukturomlægningen og bidrage med ca. 300 mia. ITL (154 mio. EUR) af sine egne midler, der stammer fra salg af aktiver, datterselskaber og industri-anlæg samt cash flow, der stammer fra rationaliseringen af selskabets transaktioner.
- (112) Hvad CMF angår, bemærker Kommissionen, at det vil bruge ca. 150 mia. ITL (77 mio. EUR) af sine egne midler til omstruktureringen i forhold til et anslået fremtidigt behov på 200 mia. ITL (103 mio. EUR). CMF vil også sælge de fleste af sine datterselskaber (som nævnt ovenfor er et stort antal af disse allerede solgt eller ved at blive solgt) og benytte overskuddet herved til at finansiere sin egen strukturomlægning.
- (113) Kommissionen mener, at de to selskaber bidrager betydeligt til finansieringen af de respektive strukturomlægningsplaner. Tredje betingelse er derfor opfyldt.
- (114) Endelig har den italienske regering forpligtet sig til at sikre en fuldstændig gennemførelse af omstruktureringsplanen og forelægge Kommissionen halvårslige rapporter om Poligraficos finansielle situation og om selskabets gennemførelse af omstruktureringsforanstaltningerne, for at Kommissionen kan føre tilsyn med planernes gennemførelse. Fjerde og femte betingelse er derfor opfyldt.

VI. KONKLUSION

- (115) Kommissionen konstaterer, at Italien har gennemført ovennævnte støtteforanstaltninger ulovligt i strid med traktatens artikel 88, stk. 3. Den mener dog, at støtten til Poligrafico er forenelig med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), hvis den strukturomlægningsplan, Kommissionen har fået forelagt som led i proceduren, gennemføres fuldt ud —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Italiens støtte til Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato på 80 mia. ITL om året i de kommende 20 år (svarende til 1 100 mia. ITL i nutidsværdi) er forenelig med fællesmarkedet på de betingelser, der er anført i artikel 2.

Artikel 2

Italien sikrer, at strukturomlægningsplanen for Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato gennemføres og afgiver hvert halve år fra 1. juli 2001 rapport om, hvorledes gennemførelsen skrider frem.

Artikel 3

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. april 2001.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 17. oktober 2001

om statsstøtte ydet af Tyskland til Deckel Maho Seebach GmbH

(meddelt under nummer K(2001) 3062)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2002/346/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret de interesserede parter til i overensstemmelse med nævnte artikler at fremsætte deres bemærkninger ⁽¹⁾ og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Tyskland anmeldte den 12. februar 1998 en garanti og et lån ydet Deckel Maho Seebach GmbH (i det følgende benævnt »DMS«). Kommissionen modtog den fuldstændige anmeldelse den 27. februar 1998. Anmeldelsen indeholdt også oplysninger om andre tidligere ydede foranstaltninger, og forholdet blev derfor registreret som ikke-anmeldt støtte. Kommissionen sendte den 16. april og 14. august 1998 Tyskland en anmodning om oplysninger, som Tyskland besvarede med breve af 30. juni og 17. september 1998. Et første møde mellem repræsentanter fra Tyskland og Kommissionen om denne sag fandt sted den 15. oktober 1998. Kommissionen gjorde med sit brev af 23. december 1998 Tyskland udførligt opmærksom på sine betænkeligheder og opfordrede Tyskland til at fremsende en redegørelse. Tyskland søgte dernæst med sin meddelelse af 5. marts 1999 at trække sin anmeldelse af garantien og lånet tilbage. Den 23. september 1999 fandt der en yderligere drøftelse sted, og den 2. november 1999 blev der fremsendt yderligere oplysninger.

(2) Kommissionen underrettede med sit brev af 17. maj 2000 Tyskland om sin beslutning om at indlede pro-

ceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, på grund af denne støtte. Samtidig udstedte den et påbud om oplysninger i overensstemmelse med artikel 10, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ⁽²⁾.

(3) Tyskland reagerede med brev af 14. juli 2000 på procedurens indledning og påbuddet om oplysninger.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren er blevet offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽³⁾. Samtidig opfordrede Kommissionen de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

(5) Bemærkninger fra de interesserede parter er blevet tilstillet Tyskland, der har reageret derpå med brev af 10. august 2001.

2. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

2.1. Støttemodtagerne

(6) I EF-traktatens artikel 87, stk. 1, henvises der til begrebet virksomhed, der defineres som støttemodtager. Som bekræftet af De Europæiske Fællesskabers Domstol ⁽⁴⁾ forstås der ved en virksomhed i denne artikels betydning ikke blot en enkelt juridisk person, men også en gruppe af selskaber. Afgørende for, om der er tale om en virksomhed som omhandlet i nævnte artikel, er, om den er en »økonomisk enhed«. En økonomisk enhed kan bestå af flere juridiske personer. I det foreliggende tilfælde er DMS den juridiske person, der begunstiges af forskellige finansielle foranstaltninger. Noget tyder dog på, at den relevante virksomhed ikke kun omfatter den juridiske person, DMS.

⁽²⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽³⁾ Se fodnote 1.

⁽⁴⁾ Dom af 14. november 1984 i sag 323/82, Intermills/Kommissionen, Sml. 1984, s. 3808.

⁽¹⁾ EFT C 217 af 29.7.2000, s. 20.

2.1.1. *Grundlæggelsen af DMS og ejendomsforholdet*

(7) DMS har hovedsæde i Seebach i Thüringen. Det blev grundlagt den 6. juni 1994 under firmanavnet »Vermögensverwaltung SIDEED GmbH« og havde oprindeligt sit hovedsæde i Frankfurt am Main. Selskabsnavnet ændredes den 11. maj 1995 til Deckel Maho Seebach GmbH, og hovedsædet blev flyttet til Seebach.

(8) DMS var først et datterselskab til Deckel Maho GmbH i Pfronten, der siden slutningen af 1994 har hørt under Gildemeister AG. DMS overtog væsentlige aktiver fra et selskab, Maho Seebach GmbH i.L. (i det følgende benævnt »MS«), der var under likvidation. MS var datterselskab til selskabet Deckel Maho Aktiengesellschaft i.K. (i det følgende benævnt »DM«), der var under konkursbehandling. MS var ikke selv under konkursbehandling, men indgik i sit moderselskabs konkursmasse. DMS's erhvervelse af formueaktiverne i MS skete under tilsyn af DM's konkursforvalter, hvorved aktiverne vurderes af en uafhængig taksator.

(9) Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft GmbH & Co. KG (i det følgende benævnt »TIB«) indskød i oktober 1996 som led i en kapitalforhøjelse 6 mio. DEM i DMS og blev med 37,5 % af selskabskapitalen næststørste aktionær. I december 1998 overtog Gildemeister AG 62,5 % af DMS, der nu blev et direkte datterselskab til Gildemeister AG.

2.1.2. *Integrationen af DMS i Gildemeister-koncernen*

(10) DMS har fra sin grundlæggelse været en del af Gildemeister-koncernen. Gildemeister AG med sæde i Bielefeld, Tyskland, er hovedselskab for virksomhederne i Gildemeister-koncernen. Gildemeister-koncernen beskæftiger sig med design, konstruktion og eksport af præcisionsværktøjsmaskiner. Koncernen undergik i tiden frem til udgangen af 1997 en omstrukturering. I denne forbindelse modtog koncernen statsstøtte, som Kommissionen tog stilling til med beslutning af 18. november 1997 ⁽⁵⁾ (i det følgende benævnt »beslutningen fra 1997«). I 1998 beskæftigede virksomheden 2 500 medarbejdere og havde en omsætning på over 1 mia. DEM.

(11) Ifølge selskabsberetningen fra 1998 bestod koncernen af Gildemeister AG og følgende virksomheder med deres datterselskaber:

— Gildemeister Drehmaschinen GmbH, Bielefeld (100 % ejet af Gildemeister AG)

— Deckel Maho GmbH, Pfronten (100 % ejet af Gildemeister AG)

— Deckel Maho Geretsried GmbH, Geretsried (100 % ejet af Gildemeister AG)

— DMS, Seebach (62,5 % ejet af Gildemeister AG)

— DMG Vertriebs und Service GmbH Deckel Maho Gildemeister, Bielefeld (100 % ejet af Gildemeister AG)

— a & f Stahl und Maschinenbau GmbH, Würzburg (51 % ejet af Gildemeister AG).

(12) Desuden findes der yderligere seks salgs- og serviceselskaber i Tyskland, ni i det øvrige Europa, syv i Asien og tre i Amerikas Forenede Stater. Hertil kommer fem selskaber, der præsterer forskellige »tekniske ydelser«.

(13) Indtil 1997 var DMS fuldstændig afhængig af de andre virksomheder i Gildemeister-koncernen, fordi virksomheden ikke markedsførte og solgte sine produkter selv. Efter de oplysninger, som Kommissionen har til rådighed, blev der ikke indgået kontrakter med virksomheder uden for koncernen. DMS arbejdede inden for rammerne af leverings- og ydelseskontrakter i forlængelse af aktiviteterne i Deckel Maho GmbH, Pfronten. Ifølge Tysklands oplysninger blev DMS' produkter solgt efter »armslængdeprincippet«.

(14) En af de foranstaltninger, som indgik i omstruktureringen af Gildemeister-koncernen, og som også blev gennemført, var omdannelsen af Deckel Maho-selskaberne til selvstændige profitcentre. Ved udgangen af 1997 blev DMS indrømmet større uafhængighed. Det fremgår af oplysningerne fra årsberetningen fra 1998, at DMS stadig er stærkt integreret i Gildemeister-koncernen.

(15) I Gildemeister-koncernens årsberetning bliver koncernen beskrevet som bestående af fire produktionsanlæg, hvoraf DMS er det ene. DMS beskrives sammen med Deckel Maho Geretsried GmbH og Gildemeister Drehmaschinen GmbH som produktionsanlæg for dreje- og fræsemaskiner. Af samme beretning fremgår det, at alle selskaber forvaltes strengt som profitcentre for at optimere produktionen. For at virksomheden kan koncentrere sig fuldt ud om sine kerneaktiviteter, benytter Gildemeister en integreret enhedsstruktur for dataforarbejdning til alle administrative opgaver. Tværfaglige nøglefunktioner varetages af centrale kontorer. Hertil hører kontrol- og finansfunktionerne samt personaleforvaltning og marketing.

⁽⁵⁾ EFT C 181 af 12.6.1998, s. 4.

(16) Desuden skal DMS forsyne andre virksomheder inden for Gildemeister-koncernen med avancerede produkter til markedspriser og sikre koncernens knowhow i forarbejdningssektoren. Koncernens organisation hviler på princippet om insourcing af bestemte mængder. Dette viser, at DMS er stærkt forankret i Gildemeister-koncernen, selv om den arbejder som uafhængigt profitcenter. Desuden bliver alle DMS' indtægter og tab direkte overført til Gildemeister AG som følge af en aftale om profitoverførsel.

(17) På denne baggrund drager Kommissionen den slutning, at hele Gildemeister-koncernen skal betragtes som støttemodtager. På grund af ejerstrukturen og DMS' økonomiske integrering i Gildemeister-koncernen kan DMS ikke betragtes som selvstændig økonomisk enhed, men Gildemeister-koncernen er snarere en samlet økonomisk enhed. DMS kan ikke betragtes selvstændigt, da den er en del af koncernen. Derfor skal hele Gildemeister-koncernen betragtes som støttemodtager. Dette er også i overensstemmelse med beslutningen fra 1997.

2.1.3. Støttemodtagerens økonomiske situation

(18) I det følgende et overblik over Gildemeister-koncernens finansielle situation mellem 1994 og 1999:

Tabel 1

(mio. DEM)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Samlet omsætning	482	732	830	875	1 141	1 369
Personaleomkostninger	167	237	238	248	285	285
Driftsresultat	- 42	- 6,6	14	34	71	91
Finansielt resultat	- 16	- 22	- 20	- 22	- 20	- 23
Overskud/ tab	- 41	- 23	7,6	12,5	32	64

(19) Fra 1991 har Gildemeister-koncernen kæmpet mod den dybe krise inden for værktøjsmaskinebranchen. I 1992 registrerede koncernen således et tab på over 70 mio. DEM. Dette tab androg i 1991 29 mio. DEM. Omsætningen beløb sig i 1992 til 378 mio. DEM og i 1993 til 254 mio. DEM. I 1993 led koncernen stadig tab, og en gruppe af banker, herunder Westdeutsche Landesbank (i det følgende benævnt »WestLB«), der var aktionær i Gildemeister AG, gav derfor afkald på deres fordringer, samtidig med at de ydede Gildemeister-koncernen nye lån. Disse foranstaltninger til fordel for den samlede Gildemeister-koncern omfattedes af beslutningen fra 1997. Den omstrukturingsperiode, som der refereres til i denne beslutning, er årene 1994 til 1997. Tyskland har bekræftet, at omstruktureringen som forudset blev afsluttet ved udgangen af 1997. Kommissionen kan derfor allerede nu konkludere, at Gildemeister-koncernen kan betragtes som en kriseramt virksomhed indtil afslutningen af 1997, fordi den befandt sig i en omstrukturingsfase.

(20) Fra 1998 kan koncernen ikke længere betragtes som en kriseramt virksomhed. Omstruktureringen var blevet gennemført med held og havde medført, at virksomheden igen var blevet rentabel.

2.1.4. Koncernens omstrukturering

(21) Som tidligere omtalt i beslutningen fra 1997 var formålet med omstrukturingsplanen for Gildemeister-koncernen, at aktiviteter og produktionsprogrammer samt arbejdssteder og selskaber skulle koncentreres, og at der skulle foretages en drastisk nedskæring af personalet. Følgende mål skulle nås:

— Produktionen skulle nedbringes.

— Forskellige produktionssteder skulle sammenlægges med produktionen af drejebænke samlet i Bielefeld.

— Salget skulle omorganiseres.

— Produktionen i forskellige virksomheder skulle indstilles.

— Arbejdsstyrken skulle begrænses betydeligt.

(22) Planen omfattede tre faser. Under første fase af konsolideringsstrategien blev produktionen på anlægget i Hannover indstillet og lukket. Følgen deraf blev, at markedet mistede et produktionsareal på ca. 20 000 m² og en omsætning på 90 mio. DEM. I begyndelsen af 1993 blev sværmaskindivisionen solgt til den tidligere førende fabrikant inden for branchen som led i en management-buy-out. Derfor kunne der på resultatopgørelsen for Gildemeister AG i 1992 undgås udgifter på ca. 4 mio. DEM. Gildemeister-koncernens resterende drejebænsaktiviteter blev afgivet til et nyoprettet selskab ved navn Gildemeister Drehmaschinen GmbH. Samtidig blev produktionskapaciteten og personalet væsentligt reduceret.

(23) I november 1992 solgte Gildemeister AG sine interesser i Witzig & Frank Turmatic GmbH (i det følgende benævnt »WFT GmbH«). Dette salg medførte et provenu på 25 mio. DEM, der blev anvendt til finansiering af omstruktureringen.

(24) Ud over de nævnte foranstaltninger grundlagde Gildemeister sammen med Friedrich Deckel AG et nyt salgsselskab, Deckel Gildemeister Vertriebs GmbH.

(25) Anden fase af omstrukturingsplanen omfattede følgende foranstaltninger:

- optimering af produktionsprocessen inden for virksomheden. Dette medførte omstilling til en moderne produktionsorienteret teamorganisation
- fornyelse af produktudvalget
- produktionen, der var organiseret i »profitcentre« for de relevante produktgrupper, blev effektiviseret, trimmet og markedsorienteret
- ved optimering af leverancer og logistik opnåedes omkostningsbesparelser.

(26) Tredje fase af omstrukturingsprocessen omfatter en omorganisering af edb-systemet, yderligere foranstaltninger i forbindelse med logistikken og salg af overflødige aktiver i 1997.

(27) Gildemeister-koncernens omstrukturering omfattede også omorganisering af den underordnede Deckel Maho-gruppe. Især blev DMS organiseret som uafhængigt profitcenter med sit eget produktområde og egne regnskaber.

(28) Omstruktureringen af Gildemeister-koncernen medførte en væsentlig begrænsning af koncernens produktionskapacitet. I alt blev produktionsarealet til fremstilling af drejebænke nedbragt fra 42 500 til 29 400 m² (31 %). Konsolideringsforanstaltningerne blev ledsaget af en betydelig personalereduktion. Det samlede antal medarbejdere til produktion af drejebænke blev nedsat, således at kapacitetsnedsættelsen i forbindelse med fremstillingen af drejebænke i forhold til 1991 androg over 75 %.

(29) Gildemeister-koncernens omstrukturering afsluttedes som forudset ved udgangen af 1997.

2.2. Beskrivelse af de statslige foranstaltninger

2.2.1. Til fordel for MS (»foranstaltning A«)

(30) Da proceduren blev indledt, havde Kommissionen hverken oplysninger om art, størrelse og oprindelse af likviditetstilførslen til MS. Tyskland meddelte i sit svar på indledningen af proceduren og påbudet om oplysninger, at denne likviditet var blevet tilført MS fra dets moderselskab, Deckel Maho AG, i form af kapitalforhøjelser.

(31) Tyskland bekræftede, at MS ikke havde modtaget yderligere statsstøtte ud over den investeringsstøtte, der var blevet ydet over den godkendte støtteordning.

2.2.2. Til fordel for DMS

(32) De relevante foranstaltninger blev truffet af TIB og Thüringer Aufbaubank (i det følgende benævnt »TAB«) ⁽⁶⁾, der begge er offentlige organer. Der skal her skelnes mellem foranstaltninger, der blev gennemført mellem 1994 og 1996, da Gildemeister-koncernen befandt sig i omstrukturingsfasen (omstrukturingsforanstaltninger), og de nye foranstaltninger, som Tyskland planlagde som erstatning for og til forlængelse af omstrukturingsforanstaltningerne. Foranstaltning B og C består af forlængelse af to lån ydet af TAB i 1994, som Kommissionen i sin beslutning fra 1997 ikke anså for støtte. De relevante foranstaltninger er følgende:

(33)

Tabel 2

Omstrukturingsforanstaltninger				
	Art	Oprindelse	Mio. DEM	Vilkår
B	Forlængelse af lån fra 31. august 1994	TAB	8,5	— Forlænget årligt siden 1995 — Forrentning: [6,5-8 %] — Sikkerhed: — en registreret førsteprioritet på virksomhedens grund, sikkerhed i alle maskiner til produktionen og en »Patronatserklärung« fra Gildemeister AG — Formål: finansiering af købet af maskiner og lager

⁽⁶⁾ Kommissionen undersøger i øjeblikket TAB's og TIB's virksomhed som sag N 529/99 (TAB) og C 17/99 (TIB) (tidl. NN 120/98 hhv. N 804/97).

Omstruktureringsforanstaltninger				
	Art	Oprindelse	Mio. DEM	Vilkår
C	Forlængelse af lån fra 30. november 1994	TAB	15,0	— Forlænget årligt siden 1995 — Forrentning: [6,5-8 %] — Sikkerhed: se B — Formål: finansiering af investeringer (køb af grunde og bygninger)
D	Lån og forlængelse	TAB	5,0	— Ydet den 13. juni 1995 — Forlænget årligt siden 1995 — Finansiering af omsætningskapital — Forrentning: [6,5-8,5 %] — Sikkerhed: se B
E	Lån og forlængelse	TAB	3,5	— Ydet den 15. august 1995 — Forlænget årligt siden 1995 — Finansiering af omsætningskapital — Forrentning: [6,5-8,5 %] — Sikkerhed: se B
F	Lån og forlængelse	TAB	2,0	— Ydet den 30. november 1995 — Forlænget årligt siden 1995 — Forrentning: [6,5%-7,75 %] — Sikkerhed: se B — Finansiering af omsætningskapital
G	Kontantindskud	TIB	6,0	— Ydet i juni 1996 — Overtagelse af 37,5 % af interesserne i DMS
H	Lån	TIB	4,0	— Ydet i juni 1996 — Deltagelse som sovende partner — Forrentning: 6,5 %

(34) Som det fremgår af tabel 2, ydede TAB i 1994/95 lån på 34 mio. DEM. Efter Tysklands oplysninger blev disse lån ydet på markedsvilkår, hvilket også gjaldt for forlængelsen. Tyskland henviste til, at DMS tidligere har betalt TAB renter på 13,4 mio. DEM, og at DMS skulle udrede sagsbehandlingsomkostninger på markedsvilkår ved forlængelsen.

(35) Med hensyn til de foranstaltninger, der blev gennemført af TIB, har Tyskland i sit brev begrundet DMS's anmodning om TIB's deltagelse i DMS med den likviditetsknaphed under aktivitetsudvidelsen, som var opstået som følge af stigningen i behovet for omsætningskapital. Før deltagelsen i DMS pålagde TIB et konsulentfirma at undersøge firmaets rentabilitet og udsigterne for en del-

tagelse. PME Projekt Management Eschbach GmbH (i det følgende benævnt »PME«) forelagde sit responsum i juni 1996. Ifølge dette responsum måtte DMS kæmpe med forskellige vanskeligheder, fordi virksomheden var nyoprettet og ikke havde økonomisk uafhængighed. Især fastslog PME, at væsentlige funktioner, som gør, at en virksomhed er uafhængig, manglede. Deltagelse er kun økonomisk rentabel, hvis virksomheden kan udvise et vist mål af uafhængighed. Efter PME's opfattelse kan denne betingelse betragtes som opfyldt, hvis DMS' ejere forpligter sig til at omdanne DMS til et uafhængigt profitcenter, og hvis de kan garantere, at vigtige driftsspørgsmål, som f.eks. produktudvikling, kan afgøres selvstændigt. Ifølge Tyskland er disse betingelser blevet opfyldt, fordi der siden udgangen af 1996 er blevet truffet adskillige foranstaltninger til omdannelse af DMS til en uafhængig virksomhed.

- (36) Ud over overtagelsen af 37,5 % af DMS har TIB som sovende partner indskudt 4 mio. DEM. TIB deltager lige-

ledes med en forrentning på 6,5 % årligt i selskabets overskud, hvis det er over 500 000 DEM.

(37)

Tabel 3

Nye foranstaltninger				
	Art	Oprindelse	Mio. DEM	Vilkår
I	Lån	Konsortium	10,0	— Ydet i 1998 — Tre långivere: TAB (3,4), Deutsche Genossenschaftsbank (3,3), Landesbank Hessen-Thüringen (3,3) — Løbetid: 5 år — Forrentning: 7,5 % p.a. — Sikkerhed: se B — Formål: finansiering af den yderligere omsætningsstigning og udbygning af salgsnettet
J	Lån	Konsortium	34,0	— Erstatning af foranstaltning B-F — Tre långivere: Deutsche Genossenschaftsbank (15), Landesbank Hessen-Thüringen (15) og TAB (14) — Samme vilkår som for B — Endnu ikke ydet
K	Garanti	TAB	35,2	— 80 % af de 44 mio. DEM til foranstaltning I og J — Anmodning trukket tilbage den 17. juli 2000

- (38) Ifølge Tyskland blev lån I ydet på markedsvilkår. Konsortiepartnerne indgik aftale om en sikkerhedspool som sikkerhed for lånet. Derved blev beløbet for den til sikkerhed tjenende prioritet hævet fra 35 til 45 mio. DEM.

- (39) Foranstaltning J har til formål at træde i stedet for TAB's lån på 34 mio. DEM. Det er planlagt, at alle TAB-lån skal ydes på samme vilkår som foranstaltning I. Denne udskiftning skal føre til en nedsættelse af den over gennemsnitligt høje rentesats for de lån, der blev ydet af TAB i 1994 og 1995. Ifølge Tyskland har DMS/Gilde-meister AG kun accepteret denne høje rentesats på grund af denne nye finansieringsmulighed.

- (40) Anmodningen om foranstaltning K blev trukket tilbage den 17. juli 2000.

- (41) Foruden denne foranstaltning blev DMS ydet et beløb på 8,3 mio. DEM som investeringsstøtte og -tilskud fra godkendte støtteordninger ⁽⁷⁾.

⁽⁷⁾ Fælles rammeplan til forbedring af de økonomiske strukturer på regionalt plan, særprogram »Aufschwung Ost« og program til fremme af forskning i Thüringen.

2.3. Det relevante marked

- (42) Det fagligt relevante marked er i dette tilfælde markedet for udvikling og konstruktion af fræse- og boremaskiner. Det geografisk relevante marked er hele verden og omfatter således alle medlemsstaterne.
- (43) Mere end de fleste andre industrigrene er maskinbygningsindustrien udsat for konjunkturbestemte udsving, fordi den i høj grad er afhængig af virksomhedernes investeringsaktiviteter, som igen reagerer meget følsomt på den samlede økonomiske udvikling.
- (44) Efter investeringsboomet i 1989 og 1990 faldt investeringerne betydeligt mellem 1991 og 1993, hvilket førte til en drastisk mindre efterspørgsel efter maskiner. Recessionen inden for maskinbygning, der varede indtil 1993, ramte branchen hårdt. For at sikre overlevelse greb virksomhederne til omkostningssænkende rationaliseringsforanstaltninger, som især medførte en forstærket automatisering.
- (45) Fra 1994 blev markedssituationen mindre spændt. Således steg investeringerne uden for Europa allerede i 1993, og medlemsstaterne og de øvrige vesteuropæiske lande oplevede fra begyndelsen af 1994 en efterspørgselsstabilisering. Ligeledes begyndte ordretilgangen igen at stige for maskiner og udstyr.

- (46) I anden halvdel af 1995 oplevede de fleste medlemsstater imidlertid en forbausende brat tilbagegang i investerings- og forbrugslysten, som blev efterfulgt af et efterspørgselsfald i Fællesskabet. Samtidig faldt tempoet i efterspørgslen fra tredjelande. Ved udgangen af 1990'erne forstærkede fabrikkerne af maskiner og udstyr deres automatiseringsindsats og fortsatte dermed rationaliseringsprocessen.

- (47) Ifølge de tyske oplysninger var konkurrenceklimaet for det marked, der var i 1998 var relevant for DMS, præget af stigende priskonkurrence, og markedsudviklingen var i første halvdel af 1997 i lettere tilbagegang.

2.4. Begrundelse for procedurens indledning

- (48) Trods forskellige oplysningspåbud har Tyskland ikke fremlagt oplysninger, der er tilstrækkelige til, at Kommissionen kan vurdere, hvilke finansielle foranstaltninger DMS har nydt godt af. Især forblev nogle spørgsmål ubesvaret vedrørende modtagerens identitet og finansielle situation samt om de foranstaltninger, der var truffet til fordel for MS og DMS.

- (49) Kommissionen havde især indtryk af, at der for DMS i dette tilfælde nok ikke var tale om hele den relevante virksomhed, både på grund af dennes forbindelse med en tidligere oprettet juridisk person, nemlig MS, og på grund af dens forbindelse med andre dele af Gildemeister-koncernen.

- (50) Da det også var uklart, hvor stor den relevante virksomhed var, var det ligeledes uklart, i hvilket omfang oplysningerne om DMS' resultat alene kunne betragtes som betegnende for den samlede relevante virksomheds tilstand. Desuden forelå der kun begrænsede, selektive oplysninger om DMS.

- (51) Kommissionen havde ligeledes tvivl med hensyn til, om de forskellige foranstaltninger var forenelige med Fællesskabet. Oplysningerne om de foranstaltninger, der var ydet MS og DMS, var ufuldstændige. Foranstaltningernes formål og betingelser var ofte ikke anført, og det var ikke altid klart, om disse foranstaltninger allerede var ydet eller ikke.

- (52) Kommissionen kom den konklusion, at det var vanskeligt at vurdere foranstaltningerne på grundlag af de oplysninger, som Tyskland havde indsendt, og som var utilstrækkelige på forskellige punkter. Forskellige oplysninger fra Tyskland havde fået Kommissionen til at tro, at modtageren på det pågældende tidspunkt måske var kriseram, og at der kunne være ydet statsstøtte. Kom-

missionen besluttede derfor at indlede en procedure på grund af foranstaltning A til K og ved et påbud at opfordre Tyskland til at fremskaffe oplysninger.

3. UDTALELSER FRA DE INTERESSEREDE PARTER

- (53) Kommissionen modtog den 24. august 2000 et brev fra Gildemeister AG, hvori denne virksomhed udtalte sig om procedurens indledning. DMS' moderselskab henviste til Tysklands udtalelse og ville minde om bestemte forhold vedrørende DMS, dens økonomiske situation og de foranstaltninger, der var blevet indført til fordel for DMS.

- (54) Med hensyn til DMS fastslog Gildemeister AG i sit brev, at DMS juridisk var uafhængig af både MS og Deckel Maho AG i.K. Gildemeister AG anførte, at DMS ikke havde modtaget nogen støtte, der skulle anmeldes.

- (55) Gildemeister AG henviste også til, at DMS kun havde tab ved begyndelsen af sin aktivitet. Allerede efter to år havde virksomheden overskud og i 1998 en 8 %-forrentning på omsætningen.

- (56) Ifølge Gildemeister AG er de forskellige foranstaltninger kun kommet DMS til gode og ikke andre virksomheder inden for Gildemeister-koncernen. Alle koncernvirksomheder er organiseret som uafhængige profitcentre med egne regnskaber. En tværsubventionering til fordel for Gildemeister AG var derfor udelukket.

- (57) Gildemeister AG betonedes, at TIB først havde engageret sig efter en kontrol af, om investeringer i DMS var rentable. TAB-låneene var ydet på markedsvilkår. Da virksomheden ikke kunne anses for at være kriseram, var disse foranstaltninger ikke støtte.

4. TYSKLANDS BEMÆRKNINGER

- (58) Tyskland fastholdt i sine bemærkninger af 14. juli 2000 vedrørende indledningen af proceduren, at DMS skulle betragtes som et nyoprettet firma. Tyskland gav nærmere oplysninger om DMS' grundlæggelse og udvikling samt om DMS' retlige forbindelse med MS, Deckel Maho Pfronten GmbH og Gildemeister AG. Yderligere informerede Tyskland om DMS' økonomiske situation og fastslog afslutningsvis, at DMS ikke var en kriseram virksomhed.

(59) På Kommissionens anmodning oplyste Tyskland, hvilke foranstaltninger der var blevet truffet til fordel for MS og DMS. Ifølge disse oplysninger er TAB- og TIB-foranstaltningerne over for DMS ikke statsstøtte, fordi de blev ydet på markedsvilkår til en virksomhed, der ikke var kriseramt. Tyskland gav desuden oplysninger om de renter, som DMS havde betalt TAB og TIB.

(60) Tyskland mindede om, at Gildemeister AG var blevet omstruktureret ved nyoprettelsen af DMS. Kommissionen havde dengang vurderet, at omstrukturingsstøtten til Gildemeister havde været forenelig med fællesmarkedet. Omstruktureringen blev ifølge Tyskland planmæssigt afsluttet ved udgangen af 1997.

(61) Tyskland fremhævede især, at det kunne udelukkes, at finansielle fordele var blevet overført til andre virksomheder inden for Gildemeister-koncernen via de finansielle foranstaltninger til fordel for DMS (spill-over). De offentlige foranstaltninger tiltænkt DMS kunne kun blive til fordel for denne virksomhed, fordi der var tale om interventioner til fordel for virksomheder i Thüringen. Myndighederne i Thüringen havde truffet de foranstaltninger, der var nødvendige for at sikre, at foranstaltningerne opfyldte deres formål. Desuden var alle forretninger mellem DMS og andre selskaber inden for Gildemeister-koncernen blevet afsluttet på markedsvilkår, efterhånden som DMS blev stadig mere selvstændigt. Alle selskaber inden for Gildemeister-koncernen var organiseret som uafhængige profitcentre.

(62) Endelig fastslog Tyskland i sit brev, at DMS kun havde haft succes på grund af Gildemeister-koncernens stærke engagement. Mellem 1994 og slutningen af 1999 havde Gildemeister-koncernen investeret 41,3 mio. DEM i DMS og deltaget væsentligt i udviklingen af virksomhedskonceptet og i udviklingen af nye produkter.

5. VURDERING AF STØTTEN

5.1. Er foranstaltning A til K støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1?

(63) EF-traktatens artikel 87, stk. 1, læses som følger: »Bortset fra de i denne traktat hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelige med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.«

5.1.1. »Støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler«

(64) Foranstaltning A bestod i en likviditetstilførsel fra Gildemeister AG til MS. Da denne foranstaltning ikke blev ydet af statsmidler, er der ikke tale om støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

(65) Foranstaltning B til F, hhv. G og H, blev ydet af TAB og TIB, der begge er offentlige organer. Foranstaltning I blev ydet af et bankkonsortium. TAB og Landesbank Hessen-Thüringen (i det følgende benævnt »Landesbank«) er offentlige kreditinstitutter. Deutsche Genossenschaftsbank (i det følgende benævnt »DG Bank«) har siden 1998 været et aktieselskab. I øjeblikket handles dette selskabs aktier ikke, og selskabet noteres ikke på børsen. Over 90 % af aktiekapitalen ejes direkte eller indirekte af kooperativer eller holdingselskaber. DG Banks lån kan derfor ikke anses for at være ydet af offentlige midler. Foranstaltning J skal være ydet af samme konsortium. Af de 34 mio. DEM stammer 29 mio. DEM fra statsmidler.

(66) Ansøgningen om foranstaltning K blev trukket tilbage og omfattes derfor ikke af denne beslutning.

5.1.2. »Som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner« og »påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«

(67) Hele Gildemeister-koncernen skal betegnes som støttemodtager, da koncernen synes at have en opbygning, hvor ingen dele kan fungere som selvstændig økonomisk enhed.

(68) For at kunne afgøre, om de foranstaltninger, som blev ydet af TIB, TAB og Landesbank, begunstigede modtageren således som omhandlet i artikel 87, stk. 1, skal modtagerens økonomiske situation vurderes på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet. Kommissionen konstaterer, at TIB, TAB og Landesbank er statsorganer, men at de kan handle som private virksomheder. For at afgøre, om dette var tilfælde her, skal det først efterprøves, om den modtagende virksomhed var kriseramt. Er dette tilfældet, kan foranstaltningen betragtes som støtte. Er det ikke tilfældet, kan foranstaltningen kun betragtes som støtte, hvis den ikke er blevet ydet på markedsvilkår.

(69) Fra 1994 til 1997 befandt Gildemeister-koncernen sig i en omstrukturingsfase. I 1994 og 1995 havde den tab. Selv om koncernen fra 1996 har haft et positivt resultat, måtte den betragtes som kriseramt, så længe omstruktu-

eringen, der delvis finansieredes af statsmidler, ikke var afsluttet. Omstruktureringen afsluttedes først ved udgangen af 1997. Fra 1998 kan koncernen ikke længere betragtes som kriseramte.

- (70) Med hensyn til handelen mellem medlemsstaterne må den betragtes som »påvirket«, fordi Gildemeister-koncernen driver virksomhed på et grænseoverskridende marked.

5.1.2.1. Foranstaltning B til F

- (71) I forbindelse med foranstaltning B og C er der tale om en forlængelse af to lån, der oprindeligt blev ydet i 1994. De oprindelige lån beløb sig til 23,5 mio. DEM. Renten var 8 %, og virksomhedens grund samt alle produktionsmaskiner tjente som sikkerhed. Lånene skulle tilbagebetales inden 31. marts 1995. Kommissionen nåede ved sin beslutning om indledning af proceduren som følge af, at der var ydet statsstøtte til Gildemeister-koncernen ⁽⁸⁾ (beslutning fra 1996), til den konklusion, at de oprindelige lån ikke var statsstøtte, men var i overensstemmelse med almindelig forretningspraksis. Efter Tysklands opfattelse var både forlængelsen af de oprindelige lån og ydelsen af yderligere lån (foranstaltning D til F) ligeledes i overensstemmelse med almindelig forretningspraksis.

- (72) Ganske vist kom Kommissionen i sin beslutning fra 1996 til den konklusion, at foranstaltning B og C ikke var støtte, men forlængelsen af dette låns løbetid kan betragtes som en ekstra økonomisk fordel, der skal lægges til det oprindelige låns. Hvis denne yderligere fordel ydes af et statsorgan uden rimelig forrentning, kan forlængelsen være støtte, også selv om det oprindelige lån ikke betragtedes som støtte. Lignende overvejelser gælder også for ydelsen af de yderligere lån.

- (73) Foranstaltning B til F androg 34 mio. DEM. De er alle blevet forlænget årligt siden 1995. Tyskland har ikke begrundet, hvorfor de to oprindelige lån blev forlænget, og der måtte ydes yderligere lån. Det blev kun meddelt, at lånene ydedes til finansiering af investeringer og til omsætningskapital samt til finansiering af opbygningen af et distributionssystem, og at de derfor skulle være langfristede lån. Trods forlængelsen af lånet og ydelsen af yderligere finansielle midler til modtageren ændredes kreditvilkårene og især rentesatsen på mellem 6,50 og 8,50 % ikke væsentligt.

- (74) Foranstaltning B til F ydedes DMS på et tidspunkt, hvor modtageren var kriseramt og ved at gennemføre en

omstrukturering. De vilkår, som disse lån blev ydet på, var de markedsvilkår, som også gælder for sunde virksomheder. Kommissionen gør opmærksom på, at ifølge Kommissionens meddelelse om metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten ⁽⁹⁾ skal referencesatsen for kriseramte virksomheder ligge mindst 4 % højere, hvis støtte skal udelukkes.

Tabel 4

	Rentesats		Referencesats
Foranstaltning B	8 %	fra 31.8.1994	7,62 %
	7,50 %	fra 1.10.1995	6,99 %
	6,50 %	fra 1.1.1996	6,99 %
	7,75 %	fra 1.1.1998	5,94 %
Foranstaltning C	8 %	fra 30.11.1994	7,62 %
	7,50 %	fra 1.10.1995	6,99 %
	6,50 %	fra 1.1.1996	6,99 %
	7,75 %	fra 1.1.1998	5,94 %
Foranstaltning D	8,50 %	fra 23.6.1995	8,28 %
	7,50 %	fra 1.10.1995	6,69 %
	6,50 %	fra 1.1.1996	6,99 %
	7,75 %	fra 1.1.1998	5,94 %
Foranstaltning E	8,50 %	fra 26.8.1995	6,99 %
	7,50 %	fra 1.10.1995	6,99 %
	6,50 %	fra 1.1.1996	7,33 %
	7,75 %	fra 1.1.1998	5,94 %
Foranstaltning F	7,50 %	fra 20.11.1995	6,99 %
	6,50 %	fra 1.1.1996	7,33 %
	7,75 %	fra 1.1.1998	5,94 %

- (75) Som tabel 4 viser, lå udlånsrenten under eller en smule over referencesatsen for sunde virksomheder. Kommissionen kan ikke gå ud fra, at en markedsøkonomisk orienteret virksomhed skulle have ydet en kriseramt virksomhed en sådan finansiell støtte på markedsvilkår. På grund af modtagerens økonomiske situation må det konkluderes, at foranstaltning B til F ikke blev ydet på forretningsmæssige vilkår og derfor begunstiger modtageren. Der er derfor tale om støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

⁽⁸⁾ EFT C 101 af 3.4.1996, s. 7.

⁽⁹⁾ EFT C 273 af 9.9.1997, s. 3.

5.1.2.2. Foranstaltning G og H

- (76) Foranstaltning G og H blev ydet af TIB. Da TIB købte sig ind i DMS og indskød 6 mio. DEM deri samt ydede virksomheden et lån på 4 mio. DEM i juni 1996, var det relevante selskab kriseram. Kommissionen kom i sin positive beslutning af 8. august 1994 vedrørende program N 183/94 om TIB's aktiviteter til den konklusion, at deltagelsen i den kriserante virksomhed var en statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1. Denne støtte kan anses for at være i overensstemmelse med fællesmarkedet, hvis bestemte betingelser er opfyldt. I tilfældet med DMS har Tyskland ikke opfyldt sin forpligtelse til på forhånd at anmelde sin deltagelse i virksomheden. Der må derfor ad hoc tages stilling til den pågældende støtteforanstaltning, og om den er i overensstemmelse med fællesmarkedet.
- (77) Tyskland har indleveret et responsum udarbejdet af PME med en undersøgelse af, om en deltagelse i DMS er rentabel. Ifølge Tyskland fremgår det af dette responsum, at der for så vidt angår DMS ikke er tale om en kriserant virksomhed som fastsat i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriserante virksomheder⁽¹⁰⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne af 1994«), og at TIB har optrådt profitsøgende på samme måde som en privatinvestor.
- (78) Kommissionen konstaterer, at responsummet kun omhandlede DMS og denne virksomheds daværende datterselskab Deckel Maho Pfronten. Responsummet gik ikke nærmere ind på Gildemeister-koncernens situation som helhed. Ved beskrivelsen af DMS' vanskeligheder fremhævede PME, at DMS ikke havde været en uafhængig, selvstændig virksomhed, at et af virksomhedens problemer var den manglende uafhængighed, og at datterselskabernes vanskeligheder udgjorde en risiko for den. Disse problemer kom oven i DMS' interne vanskeligheder. Det konkluderedes især i responsummet, at deltagelse i DMS kun kunne være en fornuftig økonomisk disposition, hvis det kunne garanteres, at DMS selv kunne træffe afgørelse om sin udvikling.
- (79) Responsummets konklusion styrker Kommissionen i dens analyse, hvorefter DMS ikke kan betragtes adskilt fra Gildemeister-koncernen, og at virksomheden derfor, da TIB foretog sin investering, måtte betragtes som kriserant. TIB's kapitalindsud er derfor støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

5.1.2.3. Foranstaltning I og J

- (80) Foranstaltning I blev ydet i 1998, da modtageren ikke var kriserant. Der er her tale om et lån på markedsvilkår, fordi rentesatsen ligger højere end referencesatsen for 1998, og lånet må anses for tilstrækkeligt sikret ved virksomhedens grund samt maskiner og udstyr. Kommissionen kan derfor konkludere, at modtageren ikke er blevet begunstiget som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1, og at denne foranstaltning derfor ikke er statsstøtte i denne bestemmelses forstand.
- (81) Foranstaltning J er endnu ikke blevet ydet. Lånevilkårene er de samme som for foranstaltning I. Rentesatsen ligger over referencesatsen. Da modtageren ikke længere skal betragtes som en kriserant virksomhed, kan det konkluderes, at konsortiets banker, der ejes af det offentlige, handler som private virksomheder, og at foranstaltning J derfor ikke er statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

5.2. Undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)

- (82) Kommissionen betragter støtten som en ad hoc-støtte. I EF-traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, fastsættes undtagelserne fra det generelle forbud mod støtte i stk. 1.
- (83) Undtagelserne i artikel 87, stk. 2, kan ikke anvendes i det foreliggende tilfælde. Støtten er nemlig hverken af social karakter til enkelte forbrugere eller bestemt til at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder. Der er heller ikke tale om støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, som er påvirket af Tysklands deling.
- (84) EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) og c), fastsætter yderligere undtagelser. Da støttens hovedformål ikke er at begunstige et bestemt område, men at genoprette en kriserant virksomheds rentabilitet, er undtagelserne i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), relevante. Ifølge denne bestemmelse kan der ydes støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse. Kommissionen har vedtaget særlige rammebestemmelser til vurdering af støtte til redning og omstrukturering af virksomheder. Efter en vurdering har

⁽¹⁰⁾ EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

Kommissionen konkluderet, at Fællesskabets andre rammebestemmelser, f.eks. om forskning og udvikling, miljø, små og mellemstore virksomheder og beskæftigelse og uddannelse, ikke finder anvendelse her.

- (85) Ifølge punkt 101 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriserammede virksomheder ⁽¹¹⁾ (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne fra 1999«) undersøger Kommissionen på følgende måde, om en rednings- og omstrukturingsstøtte, der er ydet uden Kommissionens godkendelse, er i overensstemmelse med fællesmarkedet: »a) på grundlag af nærværende rammebestemmelser, hvis støtten eller en del af støtten er ydet efter offentliggørelsen af dem i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*; b) i alle andre tilfælde på grundlag af de rammebestemmelser, der gælder på tidspunktet for støttens ydelse.« Da hele støtten efter de foreliggende oplysninger blev ydet før offentliggørelsen af rammebestemmelserne af 1999, finder rammebestemmelserne af 1994 anvendelse.

- (86) Ydelsen af støtten til DMS skete i sammenhæng med omstruktureringen af hele Gildemeister-koncernen, og Tyskland havde fremlagt den tilsvarende omstruktureringsplan i 1996.

5.2.1. Genoprettelse af rentabiliteten

- (87) Ydelse af omstrukturingsstøtte forudsætter en realistisk, kohærent og vidtrækkende omstruktureringsplan, der på grundlag af en realistisk vurdering og inden for et rimeligt tidsrum skal kunne gøre virksomheden rentabel på længere sigt. Det bør normalt kun være nødvendigt at yde omstrukturingsstøtte en gang.

- (88) Kommissionen har tidligere i sin beslutning fra 1997 konkluderet, at planen skulle kunne genoprette koncernens rentabilitet på lang sigt. Omstruktureringen hvilede både på de interne og eksterne foranstaltninger, der er beskrevet i afsnit 2.1.4. De oplysninger, som findes i de årsberetninger, som Tyskland har fremsendt, bekræfter, at omstruktureringsplanen er blevet gennemført fuldstændigt og med held. Den heldige gennemførelse af de finansielle foranstaltninger, der blev fastsat i planen, er blevet bekræftet af de faktiske resultater, som er blevet opnået siden omstruktureringens afslutning ved udgangen af 1997. Gildemeister-koncernen er nu blevet overskudsgivende.

5.2.2. Støtten må ikke medføre konkurrencefordrejninger

- (89) Omstruktureringen skal omfatte foranstaltninger, der i størst muligt omfang opvejer eventuelle skadelige virk-

ninger på konkurrenterne, da støtten ellers er i modstrid med fællesmarkedets interesser og falder uden for undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

- (90) Hvis en objektiv vurdering af efterspørgsels- og udbudssituationen viser en strukturel overkapacitet på det marked, hvor støttemodtageren udøver sin virksomhed, skal omstruktureringsplanen yde et i forhold til den modtagne støtte rimeligt bidrag til omstruktureringen af branchen på dette marked ved en definitiv nedskæring og lukning af kapacitet.

- (91) I 1990'erne var værktøjsmaskinbranchen præget af tilbagegang og en mindre overkapacitet. Gildemeister-koncernens omstrukturering medførte en mærkbar nedskæring af koncernens produktionskapacitet.

- (92) Kommissionen konstaterede i sin beslutning fra 1997, at støtte til Gildemeister-koncernen ikke har medført for drejning af konkurrence, der er i modstrid med den fælles interesse. Beslutningen fra 1997 vedrører omstruktureringen af hele Gildemeister-koncernen, herunder DMS. Den kapacitetsnedskæring, der blev vurderet i beslutningen fra 1997, vedrører kapacitetsnedskæringen i hele koncernen. Det kan derfor konkluderes, at konklusionerne i beslutningen fra 1997 ikke ændres som følge af de yderligere støtteforanstaltninger, fordi omstruktureringen medfører en betydelig kapacitetsnedskæring.

5.2.3. Støtten skal være begrænset til et nødvendigt minimum

- (93) Støtten skal være begrænset til det minimum, der er strengt nødvendigt for muliggøre en omstrukturering på grundlag af virksomhedens og dens aktionærs finansielle midler. Desuden skal modtageren yde et væsentligt bidrag til omstruktureringssomkostningerne af egne midler og ved finansiering udefra på markedsvilkår. Desuden skal den måde, hvorpå støtten ydes, sikre, at virksomheden ikke modtager kontante midler, der kan anvendes til aggressive, markedsfordrejende aktiviteter uden tilknytning til omstruktureringen.

- (94) Kommissionen betragtede i sin beslutning fra 1997 følgende foranstaltninger som støtte:

1. en garanti fra delstaten Nordrhein-Westfalen for et lån på 20 mio. DEM, som blev kategoriseret som henhørende under en tidligere godkendt ordning

⁽¹¹⁾ EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

2. delstaten Bayerns finansiering af en rentegodtgørelse på 1 procentpoint af en rentesats på 9,25 % for et efterstillet femårigt lån ⁽¹²⁾ på 15 mio. DEM, muliggjort af Bayerischen Landesanstalt für Aufbaufinanzierung »LfA«)

3. garantier ydet WestLB af LfA og TIB for WestLB's investeringsgaranti i forbindelse med kapitalforhøjelsen i Gildemeister AG i oktober 1994 på 34 mio. DEM.

88, stk. 3. Kommissionen konkluderer dog på grundlag af ovenstående, at de pågældende støtteforanstaltninger er forenelige med fællesmarkedet, fordi de er i overensstemmelse med rammebestemmelserne af 1994 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

(95) Desuden betragtes følgende foranstaltninger som støtte under nærværende procedure:

1. forlængelsen af det bestående lån og TAB's ydelse af yderligere lån på 34 mio. DEM (foranstaltning B til F), og

2. TIB's kontantindskud og deltagelse som sovende partner på 10 mio. DEM (foranstaltning G og H).

(96) Det blev i beslutningen fra 1997 konstateret, at den modtagne støtte var blevet begrænset til det nødvendige minimum, fordi omstruktureringen væsentligst gennemførtes med finansielle midler fremskaffet af koncernen selv. Blandt de midler, som fremskaffedes af Gildemeister-koncernen, blev der i beslutningen fra 1997 nævnt et beløb fra en privat investor på 126 mio. DEM ⁽¹³⁾. Lægger man den yderligere støtte på 44 mio. DEM til den støtte, der tidligere er blevet vurderet i beslutningen fra 1997, bliver resultatet en samlet støtte på 98,4 mio. DEM. Den yderligere støtte ændrer ikke vurderingen i beslutningen fra 1997, fordi det private bidrag til omstruktureringen stadig anslås at andrage over 55 % af den samlede finansiering.

5.2.4. Fuldstændig gennemførelse af omstrukturingsplanen

(97) En virksomhed, der modtager omstrukturingsstøtte, skal gennemføre den omstrukturingsplan fuldstændigt, som den har indsendt til Kommissionen, og som Kommissionen har godkendt. Tyskland har tilstillet Kommissionen årlige rapporter og bekræftet, at omstruktureringen blev afsluttet ved udgangen af 1997 med et heldigt resultat.

6. KONKLUSIONER

(98) Kommissionen fastslår, at Tyskland har ydet den her omhandlede støtte i modstrid med EF-traktatens artikel

1. Det lån på 10 mio. DEM (i det foregående betegnet »foranstaltning I«), som Tyskland i 1998 ydede Deckel Maho Seebach GmbH (i det følgende benævnt »DMS«), er ikke støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

2. Det lån på 34 mio. DEM (i det foregående betegnet »foranstaltning J«), som Tyskland vil yde DMS, er ikke støtte i betydningen i artikel 87, stk. 1.

3. Den af følgende foranstaltninger bestående støtte på 44 mio. DEM, som Tyskland har ydet DMS, er forenelig med fællesmarkedet, jf. artikel 87, stk. 3, litra c):

a) forlængelsen (i det foregående betegnet »foranstaltning B«) af lånet på 8,5 mio. DEM, som Thüringer Aufbaubank den 31. august 1994 ydede DMS til dækning af driftsomkostninger

b) forlængelsen (i det foregående betegnet »foranstaltning C«) af lånet på 15 mio. DEM, som Thüringer Aufbaubank den 30. november 1994 ydede DMS til finansiering af et køb

c) lånet på 5 mio. DEM (i det foregående betegnet »foranstaltning D«), som Thüringer Aufbaubank den 13. juni 1995 ydede DMS til finansiering af omsætningskapital

d) lånet på 3,5 mio. DEM (i det foregående betegnet »foranstaltning E«), som Thüringer Aufbaubank den 15. august 1995 ydede DMS til finansiering af omsætningskapital

e) lånet på 2 mio. DEM (i det foregående betegnet »foranstaltning F«), som Thüringer Aufbaubank den 30. november 1995 ydede DMS til finansiering af omsætningskapital

f) kontantindskuddet på 6 mio. DEM i juni 1996 (i det foregående betegnet »foranstaltning G«) fra Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft til fordel for DMS

⁽¹²⁾ Støttens andel fastsættes til ca. 361 500 DEM.

⁽¹³⁾ Se endvidere i beslutningen af 1997.

g) lånet på 4 mio. DEM i juni 1996 (»partiarisches Darlehen«)
(i det foregående betegnet »foranstaltning H«) fra Thüringer
Industriebeteiligungsgesellschaft til DMS.

Udfærdiget i Bruxelles, den 17. oktober 2001.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING**af 21. november 2001****om Frankrigs ordning vedrørende skattefri hensættelser for udenlandske filialer***(meddelt under nummer K(2001) 3451)***(Kun den franske udgave er autentisk)****(EØS-relevant tekst)**

(2002/347/EKSF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, særlig artikel 4, litra c),

under henvisning til Kommissionens beslutning nr. 2496/96/EKSF af 18. december 1996 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien (i det følgende benævnt »støttekodeks for jern- og stålindustrien«) ⁽¹⁾, særlig artikel 6, stk. 5,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ⁽²⁾ og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

- (1) Som led i den procedure, der er indledt efter artikel 6, stk. 5, i beslutning nr. 2496/96/EKSF over for artikel 34 i den spanske lov nr. 43/1995 ⁽³⁾, har en interesseret part henledt Kommissionens opmærksomhed på de skattemæssige bestemmelser vedrørende franske virksomheders filialer i udlandet i artikel 39 g, litra A og D, i den franske skattelov (Code général des impôts français, i det følgende benævnt »CGI«).
- (2) Ved brev af 3. maj 2000 og 14. juni 2000 anmodede Kommissionen Frankrig om at meddele, hvorvidt EKSF-virksomheder havde været omfattet af disse bestemmelser, og at fremsende alle oplysninger, der var nødvendige for, at den kunne vurdere dem i lyset af EKSF-traktatens artikel 4, litra c).
- (3) Ved brev af 28. november 2000 underrettede Kommissionen Frankrig om sin beslutning om at indlede proceduren efter artikel 6, stk. 5, i beslutning nr. 2496/96/EKSF, vedrørende denne støtte.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽⁴⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede foranstaltning.

(5) Kommissionen har modtaget bemærkninger fra de britiske myndigheder. Disse bemærkninger er videresendt til Frankrig med anmodning om eventuelle kommentarer.

2. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

- (6) I henhold til artikel 39 g, litra A og D, i CGI har en virksomhed mulighed for midlertidigt fra sine skattepligtige indtægter at fradrage enten tab, der er begrænset til et eventuelt maksimalt investeringsbeløb (i forbindelse med investeringer inden for handel eller tjenesteydelser), eller en del af disse investeringer (investeringer inden for industri og landbrug), som dens udenlandske filialer eller visse udenlandske afdelinger har gennemført.
- (7) I tilfælde af investeringer inden for handel skal den udenlandske afdelings hovedaktivitet bestå i at sælge produkter i udlandet, der er fremstillet af den franske virksomhed i Frankrig. I dette tilfælde har virksomheden et retligt krav på denne fordel, medens virksomheden i tilfælde af investeringer inden for landbrug, industri eller servicevirksomhed først skal opnå godkendelse.
- (8) Denne procedure gælder for filialer inden for industri og landbrug i alle lande, undtagen EU-landene.
- (9) For at være omfattet af bestemmelserne i artikel 39 g skal moderselskabet eje 10 % af filialens kapital, hvis der er tale om en filial inden for industri eller landbrug, og en tredjedel, hvis der er tale om en filial inden for handel eller servicesektoren.

⁽¹⁾ EFT L 338 af 28.12.1996, s. 42.

⁽²⁾ EFT C 160 af 2.6.2001, s. 12.

⁽³⁾ EFT C 329 af 31.10.1997, s. 4.

⁽⁴⁾ Jf. fodnote 2.

- (10) Der kan foretages skattefri hensættelser for tabene og investeringerne, der dog skal medtages i beregningsgrundlaget, når den udenlandske filial eller afdeling igen bliver rentabel eller under alle omstændigheder efter ti års forløb.
- (11) Hensættelsesbeløbet svarer til halvdelen af moderselskabets kapitaltilførsel til filialen, hvis der er tale om en filial inden for industri eller landbrug, mens det fastsættes på grundlag af filialens tab — inden for grænserne af kapitaltilførslen — hvis der er tale om filialer inden for handel eller servicevirksomhed. For en filial inden for servicevirksomhed er det investeringsbeløb, der giver ret til hensættelse, begrænset til 20 mio. FRF. Den omhandlede skatteordning gælder ikke filialer inden for bank-, finans-, forsikrings- og ejendomsmæglervirksomhed.
- (12) I forbindelse med indledningen af proceduren fandt Kommissionen, at denne ordning udgør en statsstøtte, og at den ikke synes forenelig med EKSF-traktaten.

3. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (13) Ved brev af 26. juni 2001 meddelte de britiske myndigheder, at de delte Kommissionens forbehold med hensyn til støtteforanstaltningernes forenelighed med kodeksen for støtte til jern- og stålindustrien.

4. KOMMENTARER FRA FRANKRIG

- (14) I brev af 25. januar 2001 gjorde de franske myndigheder gældende, at den hensættelsesordning, som er genstand for nærværende procedure, ikke kan anses for at udgøre en statsstøtte af følgende grunde:
- (15) For det første gøres det gældende, at hensættelsesordningen ikke systematisk har givet de berørte virksomheder en økonomisk fordel i hele perioden. De franske myndigheder anfører, at i modsætning til skattehenstand forholder det sig i forbindelse med den omhandlede ordning sådan, at den hensættelse, der er fradraget på det tidspunkt, hvor den blev foretaget, giver virksomheden en fordel svarende til den skatteprocent, der gælder i det pågældende skatteår. På det tidspunkt, hvor hensættelsen igen skal medtages i beregningsgrundlaget, skal der til gengæld betales et skattebeløb svarende til den skatteprocent, der gælder i det pågældende skatteår. Da forskellen i skatteprocent var på over 8 procentpoint i perioden 1993-1998, havde de pågældende virksomheder således ikke ved udgangen af denne periode nydt godt af nogen økonomisk fordel.
- (16) For det andet gøres det gældende, at den omhandlede ordning er et konstituerende element i det territorialprincip, der gælder ved beskatning af franske virksomheder i henhold til fransk ret. Eftersom tab i udlandet i filialernes opstartsfasen ikke kan trækkes fra det skatte-

pligtige overskud i Frankrig, indebærer denne ordning blot, at virksomheder, der opretter en filial i udlandet, bringes i en situation, der er sammenlignelig med situationen for virksomheder, som opretter en ny filial i Frankrig eller for udenlandske virksomheder, hvis samlede tab tages i betragtning ved skatteberegningen.

- (17) For det tredje anføres det, at alle erhvervsdrivende, der opererer på fransk territorium, kan omfattes af denne procedure, såfremt oprettelsen af en filial har en direkte indvirkning på moderselskabets omsætning. Udelukkelsen af finans- og ejendomsmæglersektoren skyldes, at deres udenlandske filialer efter deres art hører ind under en anden logik end den økonomiske logik, der lægges til grund i den omhandlede ordning; den finansielle eller børsræssige værdiansættelse af en virksomheds aktiver som følge af oprettelsen af en filial betragtes ikke som et kriterium af relevans for de økonomiske konsekvenser. Med hensyn til kravet om forhåndsgodkendelse af investeringer inden for industri og servicevirksomhed giver loven ifølge de franske myndigheder ikke økonomi- og finansministeren en skønsmæssig beføjelse: Den giver ham mulighed for i forbindelse med store projekter på forhånd at vurdere, om anvendelsen af ordningen er berettiget, og sådanne godkendelsesbeslutningers lovlighed kan prøves ved domstolene.

- (18) Fra et proceduremæssigt synspunkt mener de franske myndigheder, at Kommissionen skulle have anvendt proceduren vedrørende eksisterende støtteforanstaltninger, eftersom Kommissionen to gange har konkluderet, at denne ordning ikke indebar statsstøtte.

- (19) Endelig har de franske myndigheder meddelt Kommissionen, at ingen virksomhed, der falder ind under aktivitetsternomenklaturen »fremstilling og forarbejdning af jern og stål — EKSF« var omfattet af bestemmelserne i artikel 39 g, litra A og D, i CGI.

5. VURDERING AF STØTTEN

- (20) Ifølge EKSF-traktatens artikel 4, litra c), er tilskud eller andre former for støtte ydet af staterne uforenelige med fællesmarkedet og skal derfor ophæves og forbydes. Beslutning nr. 2496/96/EKSF indeholder de eneste mulige undtagelser fra dette generelle forbud.
- (21) I henhold til Domstolens retspraksis (dom af 23. februar 1961 i sag 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mod Den Høje Myndighed* ⁽⁵⁾), og Kommissionens praksis (jf. punkt 10 i meddelelse fra Kommis-

⁽⁵⁾ Sml. 1961, s. 3.

sionen om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne ⁽⁶⁾), omfatter begrebet støtte i fællesskabsretten ikke blot konkret bistand, men også enhver foranstaltning, der befrier bestemte virksomheder for en byrde, som de ellers ville skulle bære, uanset om foranstaltningen anvendes direkte af de tilgodesete virksomheder eller ej. På denne baggrund er tilskud, der ikke skal tilbagebetales, fordelagtige lån fra staten og muligheder for fradrag i indkomst- og selskabsskat alle at betragte som statsstøtteforanstaltninger.

— virksomheder, hvis udenlandske afdeling ikke har salg af varer, der er produceret i Frankrig, som hovedaktivitet

— virksomheder, som producerer i Frankrig, og som eksporterer uden at oprette kommercielle afdelinger eller filialer i udlandet

— virksomheder, som kun udøver handelsvirksomhed.

(22) I det foreliggende tilfælde opnår virksomheder, som nyder godt af skattehenstand, en likviditetsforbedring, eftersom de i et bestemt tidsrum (som kan være helt op til ti år) gratis råder over et pengebeløb, som de ikke ville have haft til rådighed, hvis de skulle have betalt beløbet med det samme. Den omstændighed, at skatteprocenten på det tidspunkt, hvor hensættelsen skal medtages i beregningsgrundlaget, kan være højere end på det tidspunkt, hvor hensættelsen blev foretaget (jf. betragtning 15), fjerner på ingen måde likviditetsfordelen. Endvidere kan de tilgodesete virksomheder på hensættelsestidspunktet ikke have nogen vished for, hvad skatteprocenten vil være på medtagelsestidspunktet. Denne faktor kan ikke desto mindre være af betydning ved den konkrete beregning af fordelene med henblik på en eventuel tilbagebetaling af støtten.

(25) I sine bemærkninger til indledningen af proceduren (jf. betragtning 17) modsagde Frankrig ikke denne konstatering, som den tværtimod bekræftede ved at vedgå, at afdelingen for at blive omfattet af ordningen skal have en direkte indvirkning på moderselskabets omsætning.

(26) Med hensyn til investeringer inden for industrien (eller landbruget) og filialer og afdelinger inden for servicevirksomhed hæftede Kommissionen sig i forbindelse med indledningen af proceduren ved, at kun virksomheder, som opnår økonomi- og finansministerens godkendelse (efter udtalelse fra ministeren for industriel og videnskabelig udvikling, når der er tale om industriinvesteringer), kan omfattes af foranstaltningen. I denne forbindelse henviste Kommissionen til sin praksis ⁽⁹⁾ og til retspraksis ⁽¹⁰⁾, hvorefter skønsmæssig behandling af erhvervsdrivende kan give en foranstaltnings individuelle anvendelse karakter af en selektiv foranstaltning.

(27) I det foreliggende tilfælde har de franske myndigheder, bortset fra den generelle mulighed for domstolsprøvelse af forvaltningsakters lovlighed, ikke angivet nogen bestemmelse, som begrænser økonomi- og finansministerens beføjelse til at vurdere, om de pågældende projekter kan omfattes af den her omhandlede skatteordning. Under disse omstændigheder kan Kommissionen kun konkludere, at administrationen råder over en skønsmæssig beføjelse.

(23) Med hensyn til støttens specifikke karakter skal det bemærkes, at i henhold til Kommissionens praksis (jf. punkt 13, 16 og 18 i den i betragtning 21 i denne beslutning nævnte meddelelse) og Domstolens retspraksis (jf. dom af 10. december 1969 i de forenede sager 6 og 11/69, Kommissionen mod Frankrig ⁽⁷⁾), og dom af 7. juni 1988 i sag 57/86, Den Hellske Republik mod Kommissionen ⁽⁸⁾), er der tale om en specifik foranstaltning, som derfor er at betragte som en statsstøtte og ikke en almindelig foranstaltning, når foranstaltningen, selv om den efter sin form umiddelbart kan anses for at være almindelig, i praksis kun begunstiger en bestemt kategori af virksomheder.

(28) Hvad angår argumentet om, at ordningen er et konstituerende element i det territorialprincip, der gælder ved beskatning af franske virksomheder (jf. betragtning 16), retfærdiggør dette princip ikke, at en række virksomheder, bl.a. handelsvirksomheders kommercielle afdelinger, er udelukket fra ordningen. Det samme gælder den skønsmæssige karakter af den godkendelse, der kræves

— virksomheder, som producerer i Frankrig, men som ikke eksporterer

⁽⁶⁾ EFT C 384 af 10.12.1998, s. 3.

⁽⁷⁾ Sml. 1969, s. 523.

⁽⁸⁾ Sml. 1988, s. 2855.

⁽⁹⁾ Punkt 21 og 22 i den førnævnte meddelelse fra Kommissionen (jf. fodnote 6).

⁽¹⁰⁾ Domstolens dom af 26. september 1996, sag C-241/94, Frankrig mod Kommissionen, Sml. 1996—I, s. 4551, præmis 23 og 24, og af 1. december 1998, sag C-200/97, Ecotrader mod Altiforni og Ferriere di Servola, Sml. 1998—I, s. 7907, præmis 40.

for industriinvesteringer (eller landbrugsinvesteringer) og for afdelinger af servicevirksomheder, som ikke er beskæftiget med handel.

- (29) Hvad angår de proceduremæssige aspekter må Kommissionen erindre om, at til forskel fra EF-traktaten opererer EKSF-traktaten ikke med begrebet eksisterende støtte. I henhold til EKSF-traktatens artikel 4, litra c), er tilskud eller anden støtte ydet af staterne uforenelige med fællesmarkedet for kul og stål og skal følgelig ophæves og forbydes inden for Fællesskabet. Kommissionen agter naturligvis ikke at se bort fra, at den to gange, i 1973 og 1992, har konkluderet, at ordningen ikke indebar statsstøtte i medfør af EF-traktaten.
- (30) Hvad endelig angår den omstændighed, at ingen virksomhed, der falder ind under aktivitetsnomenklaturen »fremstilling og forarbejdning af jern og stål — EKSF« ifølge de franske myndigheder var omfattet af ordningen (jf. betragtning 19) i januar 2001, udelukker det ikke, at EKSF-virksomheder eller deres filialer tidligere har været omfattet heraf eller kan blive det i fremtiden.

6. KONKLUSIONER

- (31) Den omhandlede ordning finder ikke almindelig anvendelse og kan give anledning til, at der ydes statsstøtte til fordel for visse virksomheder. Den udgør således en statsstøtte i henhold til fællesskabsreglerne og er, i det omfang den begunstiger EKSF-jern- og stålvirksomheder, i strid med EKSF-traktatens artikel 4, litra c). Desuden finder ingen af undtagelserne i kodeksen for støtte til jern- og stålindustrien anvendelse i det foreliggende tilfælde.
- (32) Hvis Kommissionen konstaterer, at der er ydet en statsstøtte, som er uforenelig med fællesmarkedet, vil den normalt pålægge medlemsstaten at tilbagesøge støtten, medmindre et sådant krav vil være i strid med et fællesskabsretligt grundprincip.
- (33) I den foreliggende sag bemærker Kommissionen, at den to gange ⁽¹¹⁾ har konkluderet, at den omhandlede ordning ikke indebar statsstøtte i medfør af EF-traktaten.

Under disse omstændigheder finder Kommissionen, at selv de mest forsigtige og velinformerede jern- og stålvirksomheder ikke kunne have forudset, at de omhandlede skattemæssige bestemmelser var at betragte som statsstøtteforanstaltninger i strid med EKSF-traktatens artikel 4, og at de med god ret kunne påberåbe sig princippet om den berettigede forventning. Kommissionen finder derfor ikke, at det bør pålægges medlemsstaten at tilbagesøge den støtte, der er ydet før vedtagelsen af denne beslutning —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, som Frankrig i henhold til artikel 39 g, litra A og D, i Code général des impôts har ydet til fordel for EKSF-jern- og stålvirksomheder, som er skattepligtige i Frankrig, er uforenelig med fællesmarkedet for kul og stål.

Artikel 2

Frankrig træffer uophørligt alle nødvendige foranstaltninger for at udelukke, at EKSF-jern- og stålvirksomheder, som er skattepligtige i Frankrig, omfattes af de i artikel 1 omhandlede støtteforanstaltninger.

Artikel 3

Frankrig underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. november 2001.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

⁽¹¹⁾ Kommissionens beslutning 73/263/EØF af 25. juli 1973 om de skattemæssige fordele, som i henhold til artikel 34 i den franske lov nr. 65-566 af 12. juli 1965, samt til cirkulæret af 24. marts 1967 gives franske virksomheder, som opretter afdelinger i udlandet (EFT L 253 af 10.9.1973, s. 10) og beslutning af 30. september 1992 (EFT C 3 af 7.1.1993, s. 2. Jf. støttesag NN 96/92, s. 5).